

Вірши різні, а думка про одне...

МЕРЕЖКИВО

ВІЙНИ

LACE OF WAR

Електронна версія книги

QR-код

УДК 821.161.2'06-1(082)
М52

Проект «Живі історії війни»

Рецензенти:

Сидоржевський М. – голова НСПУ

Петрова І. – докторка культурології, професорка Київського національного університету культури і мистецтв

М52 Мереживо війни : поезії. Київ : Видавництво Ліра-К, 2023. 198 с.
ISBN 978-617-520-466-5

Книга написана в художньому стилі. В ній зібрані поетичні твори авторів з різних куточків України. Поезії тематично пов'язані з любов'ю до рідної землі, з душевним болем за майбутнє нації, з гордістю за наших воїнів та з вірою в перемогу.

Книга створена для поціновувачів поезії як на території України, так і за її межами. Цими творами автори хочуть донести до світової спільноти весь трагізм та небезпеку, яку несе російська військова агресія для майбутнього нашої планети.

The book is written in an artistic style. There are collection of poems of the authors from different parts of Ukraine. The poems are connected with love to our native land, with soul pain for the future of our nation, with honor for our defenders and belief in our victory.

The book is created for those who love poetry in Ukraine and abroad. The authors want to show to the world authorities a tragedy and danger which are broadcast by russian military aggression for the future our planet.

УДК 821.161.2'06-1(082)

ISBN 978-617-520-466-5

© Фещенко О. П., упорядниця, 2023

© Лучко П. Ю., упорядниця, 2023

© Автори віршів, 2023

© Видавництво Ліра-К, 2023

Sapere vedere

Про біль із Бородянки, Бучі і Одеси...
Про вічний лютий і про крик душі...
У збірці зранені поети й поетеси
Мереживо війни сплітають у вірші...
Поліна Лучко

About pain from Borodianka, Bucha and Odessa,
About eternal February and soul's scream,
In this call injured poets
Wreath laces of war in poems...
Polina Luchko

Від авторів

Ідея зібрати поезії про війну різних українських авторів захопила мене після того, як я видала книгу «Живі історії війни». Не завжди легко передати свій біль словами у прозі, іноді душа просить римувати рядки. Разом з Поліною Лучко ми почали збирати вірші поетів, яких торкнулася російська військова агресія. Деякі з них надіслали свої твори в рукописах і потребували редакції, якою займалась Поліна. Кожен вірш, як і в моїй книзі, це певна історія, крик душі, що прагне достукатися до світу заради майбутнього Батьківщини. Невипадково те, що у книзі беруть участь саме 24 автора – символічне число, що перегукується з датою початку повномасштабного вторгнення росії в Україну. Серед них один відомий письменник Анатолій Камінчук, наш талановитий земляк, в пам'ять про якого Поліна зробила відеокліп. Деякі автори виявили бажання залишити їх твори без редакції. Мереживо війни – це мереживо болю, думок, переживань, які сплітаються в голові і виливаються на папері. Більша кількість авторів друкуються вперше і їх дебют саме в цій збірці. Дякуємо їм за небайдужість до майбутнього нашої держави та за довіру своїх творів саме нам з Поліною. У цій збірці ви зможете не тільки прочитати вірші, а й почути виконання голосом самого автора одного з поетичних творів за допомогою QR-кодів. Сподіваємося на те, що ця книга допоможе наблизити перемогу, розкрити творчий потенціал кожного із учасників. Бажаємо творцям натхнення, насаги, терпіння, а всім українцям – скорішої перемоги та мирного неба над головою!

From authors

The idea to collect poems of different Ukrainian authors about the war excited me when I published the book ‘Alive Stories of the War’. It’s not easy to show the pain in the poem lines, sometimes the soul asks to rhyme the lines. With an editor Polina Luchko we started to collect the poems of the poets who faced russian military aggression. Some of them sent the poems in a writing formate and we needed to edit them, so Polina did it. Each poem like in my book, is a concrete story, soul’s scream which longs to knock at the world doors for the future of our Motherland. It’s not by accident, in the poems book there are 24 authors – our symbolic number, which reminds us the date of russian invasion to Ukraine. Among them there is a famous poet Anatolii Kaminchuk, our talented countryman. In his memory Polina made a video. Some authors wanted to leave their poems without editing.

The lace of the war is the lace of pain, thoughts, worries, which are weaving in heads and are showing on paper. The most part of authors are being typed their poems for the first time, and this collection is their debut. We are thankful for their care to the future of our country and trust of their works to me and Polina. In this collection you can not only read the poems but hear their performance by the author one of the works with the held of the QR codes. We hope this book will help to make our victory faster and closer, to show a creative potential of each participant. We wish all creators inspiration, patience and all Ukrainians victory and peaceful sky over heads!

Передмова

У поетичних рядках цієї книги – душевний біль людей, які пережили жах окупації і драматичні події вторгнення на нашу землю дикої русофашистської орди. Тут також вміщені поезії тих наших співгромадян, котрих, можливо, безпосередньо обминуло чорне крило війни, але які разом з усією країною живуть вірою в нашу перемогу і ненавистю до лютого ворога, і докладають до цього всі свої сили. Переважна більшість поезій, вміщених у цій антології – твори людей, які, можливо, дотепер ніколи не писали віршів. Але екзистенційні випробування спонукають душу і серце до творення нових смислів, у яких – любов і лють. Щира любов до рідної землі, до її мужніх захисників, і пекельна лють до ненависного ворога. Книжка, яку ви тримаєте в руках, сильна своєю щирістю, відвертістю, світлою силою і святою переконаністю в нашу перемогу.

Це надзвичайно важливо, адже кожному з нас нині, в час драматичних випробувань, вкрай необхідна віра і відчуття спорідненості з усією Україною. Відчуття, що ми разом, гуртом, і що ми неодмінно переможемо, захистимо наші домівки, нашу рідну землю, наші святині від наруги і знищення. Такі книги додають нам сили і позитивно впливають на свідомість кожного з нас. Ми усвідомлюємо, що тепер уже нарешті назавжди розірвали кляте московське ярмо, відтак після нашої перемоги мусимо будувати справді суверенну, вільну, демократичну європейську Україну, в якій українське слово, українська культура, українська традиція будуть шануватися як наше рідне і споконвічне. Від імені Національної спілки письменників України висловлюю щиру подяку авторам цієї антології, а також усім, хто долучився до її творення.

*Михайло Сидоржевський,
голова національної спілки письменників України*

Василь Беспаленко

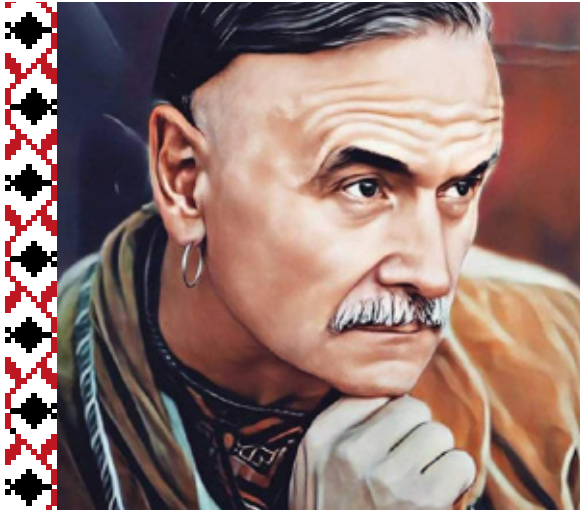

Народився у Львові, 1948 р. Працюю викладачем Львівського Національного Університету ім. Івана Франка. Факультет мистецтв. Кафедра режисури, сценічного мистецтва і хореографії. Викладаю анатомію, фізіологію рухливої діяльності. Завідувач кафедри Тілобудови, Фітнесу та Ювенології. Почесний професор Університету. Проректор Міжнародного Університету спорту у Литві. Актор театру і кіно. Працюю в напрямку спорту, історії, психології, мистецтва, прози, поезії, музики.

* * *

Зіграйте п'яно на волторнах...
І м'якше струни контрабасу...
В скрипічних, спокій запанує, жорнах...
Літаври, не давайте волі
Джазу....
Це лірика, елегія і спокій!
Це Мир, Натхнення і Любов!
Ми проголосим НІ війні жорстокій!
Бо в наших жилах – Правди кров!

* * *

Ми зрадили своїх Богів!
Нехай Вони тепер не зрадять нас!
Ми знищим наших ворогів!
На те у нас є День і час!

У нас для того є і День і Ніч!
І не лякає смерті нас заграва!
Нас не страшить жорстока Січ!
Бо Індо – Аріїв Ми Гідність! Честь і Слава!

Там Кемерійців, Галів,
Кельтив, Даків...
На їх історії Славетній вчусь!
Від Древніх Греків, Римлян, Готів, Саків...
– Твердинею завжди стояла Русь!!!

Орда татар, монголів, саранчі...
Несли з собою смерть й оголені мечі...
Була колись... І буде зараз стерта!
Що чудь, мордва, болот місцеві угри...
Весь морок Зла – згорить і буде знову мертва!!!

Повір, не знав кохана правди.
Я думав скарб належить лиш мені,
Я думав буду володіти скарбом завжди,
І що ніколи не закінчатся щасливі дні!

Мінялись дні, мінялись пори року...
Тепер залишились одні не виразні фрагменти...
Фрагменти снів, бажань, розтанув спокій...
Тінь від смішних, наївних компліментів...

Ти на моєму засинала, стомлена, плечі
Я кольорових снів твоїх не бачив любя
І танула поволі в мороку ночі,
Така зваблива невимовна туга...

Вдихав твого волосся
дивний аромат
І відчував, як ніжно серце б'ється.
Мені б вернути ночі ті назад,
Та знаю щастя наше не вернеться...

Повір, не знав кохана правди...
Що полохливі відчуття
стрімкіші лані,
А почуття, якщо вмирають, то назавжди...
Виходить що любов, то
полохлива пані!

Ось наслідки такі собі –
Прострузій,
Я думав скарб належить лиш мені!
Закінчився танок смішних ілюзій...
Закінчились щасливі
і жадані Дні...

Прощай, моя така далека мрія!
Пробач, мою таку смішну незграбність,
Не знав, що зрада підла – то, повія...
І що людська існує підлість і нахабність...

Повір, не знав кохана правди!
Я думав скарб належить лиш мені,
Я думав, буду володіти скарбом завжди,
І що ніколи не закінчатся щасливі Дні!

* * *

В тунелі дійсності...
В тунелі забуття...
Життя намрій собі,
В яке не буде вороття...

Про що у снах твоїх
Жилось, збулось, наснилось!
Що нам з тобою на двоїх
Не розцвіло і не зросло і не судилось...

Яскраве сонце,
Обрію блакить,
В твоє віконце,
Променем летить...

В далеких зорях...
Де морок Всесвіту,
Де розчинилась мить,
В краплинках горя,
В розлуці нам, до віку жить!

Легка хмаринка обрієм пливе...
Моє кохання вічне там живе!

Куди ідеш моє життя?!
Від втоми вже немає сил...
Буденні дні без вороття...
І хоч кляни, а хоч молись!
А там в минулому колись,
Щасливим і натхненним жив!
Все те, що так безцінно й дорого було...
Господь свій перст поставив на чоло!

Україні!

Нічого пізно не буває.
Ми підем ще з тобою Раєм!
В дозрілі, та не скошені поля,
Не розродилась ще зерном Земля.

До обрію, де колоситься жито,
Де нам з тобою Вічність жити,
Це наша Матінка – Твердиня!
З прадавніх літ і аж до нині!

Нічого пізно не буває!
Тепер ми це з тобою знаєм!
Хай смерть собі в пільму руша...
З новим зерном, народиться Душа!

Нова Душа!
А нам з тобою Вічність жити,
Бо ми покликані творити!
Добром, любов'ю, промислом Творця,
Натхненням Генія Митця!

Нас смерть з тобою не злякає,
Ми підем ще з тобою Раєм!
Туди, де нам до віку жити!
Туди де оживуть, як квіти, наші діти!

Злий вбивця нашу Віру не зруйнує!
Бо Світло й морок порізну мандрує...
Ми неба чистого блакить!
Ми жовтих колосків – Добро, що обрієм шумить!

Прийде весна! І знову розцвіте кохання.
Закінчиться війна!
Закінчатись страждання!
На згарищах, де смерті вже нема,
Зеленим килимом розстелиться трава!

Нічого пізно не буває!
Ми підем ще з тобою Раєм!
В дозрілі та нескошені поля,
Не розродилась ще
Зерном Земля!

Анатолій
Камінчук

Анатолій Камінчук. Народився 19 лютого 1939 року в Києві. Дитинство й юність провів у селі Луб'янці, що на Київщині. Працював у колгоспі, служив у армії. Співробітничав у райгазетах «Колгоспник Бородянищини» та «Ленінська зоря» в Бородянці й Макарові. Закінчив Київський держуніверситет імені Т. Г. Шевченка (факультет української філології). Вчителював на Житомищині, працював у видавництвах «Радянська школа», «Молодь», «Дніпро», журналах «Малятко» та «Київ». Член НСПУ. Автор багатьох поетичних збірок та книжок віршів для дітей, кількох ліричних пісень, численних перекладів, публіцистики. Лауреат багатьох літературних премій. Окремі твори друкувалися в різних країнах. Вірші вивчаються в школі.

Ви краще плекайте калину
І небо таке голубе.
Не треба любити Україну,
Любіть в Україні себе.

Шануйте зорю та діброву,
Як обрій черлено горить!
Не треба вмирати за мову,
Ви мовою говоріть.

Не треба чіпати кацапа,
Я родом козацьким горжусь.
Хай діти говорять не папа,
А кажуть красиве – татусь!

Не будем ятрить рани,
Я сльози ліричні не ллю.
Хай дівчина каже: – Коханий!
А хлопець говорить: – Люблю!

Бажаю по вінця любові,
Хай сяє над нами блакить.
Любіть Україну не в слові,
А трепетним серцем любіть!

Пора

Уже пора, уже пора, уже пора
Для України діяти і жити.
Зійдемося до берегів Дніпра,
Не будемо гнобителю служити!
Уже пора, уже пора, уже пора
Плугами землю в бур'янах орати.
Для України жити, для добра,
І гнати геть чужинську хижу рать.
Уже пора, уже пора, уже пора
Не помироти, для народу жити.

Цілюшу воду пити із відра,
З сусідами по-доброму дружить.
Уже пора, уже пора, уже пора
Виходити на свій Чумацький шлях.
Не забувати мову пра-пра-пра,
І бути вільним, як у небі птах.
Уже пора, уже пора, уже пора
Порвати пута найманців-катів.
«Не спіть!» – волає Канівська гора,
На Україну янгол полетів.
Уже пора, уже пора, уже пора
Боротися проти ганьби, підлот.
А нас і досі кривда роздира,
Коли ж ми будем зватися – народ!

Мамині лелеки

А на серці камінь,
Холодно од спеки.
Як не стало мами,
Відлетіли лелеки.
Так любили матір,
Плакали, журились.
В нас вони на хаті
У гнізді мостились.
Трави на могилі
Та хрести повсюди.
Стали чорно-білі,
Як у горі люди.
Як вони літали
В небі коло хати.
Мов людей питали:
Де ж це наша мати?
Плаче обрій сірий,
Небеса замкнулись.
Полетіли в ірій,
Більше не вернулись.

* * *

Пригадаймо долю Трої,
Ті віки, що Богом нам дані.
А були ж колись герої,
Наливайки та Богдани.

Не забудуться походи,
Перемога недалечко.
Спом'янімо Жовті води,
Конотоп і Берестечко.

Ми себе словами дурим,
Заховавшись за калину.
Хто, скажіть, спалив Батурин,
Хто загарбав Україну?

Не дрімає клятий ворог,
Гострить пазурі у герці.
За горою кряче ворон,
Україна в небезпеці!

Зоря Іараса

Один пророк серед пророків
Зійшов у небі, як зоря.
Уже сьогодні двісті років,
Як маєм в серці Кобзаря.

Кує зозуля на калині,
Верба схилилась понад став.
Він народився в Україні,
Він Україною постав.

Царі самі себе скарали,
Він смертю смерть свою поправ.
Він мучився у Косаралі,
Орлине слово гартував.

Йде Україною Тарас
У світ любові.
Він на сторожі коло нас
Поставив слово!

Це провидіння, Божий дар,
Як хліб, як матір.
Лежить, як Біблія, Кобзар
У кожній хаті.

Як цвіт калини навесні,
Як попіл Клааса.
У серце стукає мені
Зоря Тараса.

Московська ворона

Почорніла на вишеньці крона,
Віє вітер з північних сторін.
Прилетіла московська ворона,
Побиває вкраїнських ворін.
І прокинувся воїн із схрона,
Божий дух, божя іскра і дар.
На хресті умостилаь ворона:
Чути – кар!
Чути – кар!
Чути – кар!

Знов підводиться нечисть червона,
Тож невже Україна помре!
А ворона не знає кордона,
Вона падло смердюче жере.

Я не кличу поспільство до зброї,
Кожен скелю, як може, лупа.
Тож за віщо вмирали герої,
Де ви, вої, нащадки УПА?
Одягайте московські корони,

Знов луна занепадницький дзвін.
Де не глянеш – московські ворони,
Глупа мова московських ворін.

Не замовкнуть дніпровські бандури,
Нас ніякий хижак не зборов.
Але знайте: підвівся Батурин,
Запеклася на попелі кров!

* * *

Там Україна,
Де верба і калина.
І не треба од,
Так сказав народ!

Українці гонорові,
Україна де? У Львові!
У душі, не на параді,
Україна є в Канаді.

У селі є, в білій хаті,
У барвінку, руті-м'яті.
Там, де зорі-зоряниці,
Та нема її в столиці!

У піснях до неба лину,
Я шукаю Україну.
Там, де далі голубі,
а вона таки – в тобі!

Пам'ять

Схилилися віти додолу,
Німує природа сама.
Чого мене тягне додому,
Хоч дома нікого нема.
Нічого зробити не можна,
І дійсність така, саме та.
Стоїть наша хата порожня,
У хаті живе самота.
Дивлюся сумними очима,
І чую зітхання сови.
Ні стало ні батька-вітчима,
Ні брата, ні мами-вдови.
А сонце, хоч світить, не гріє,
Усе це бере за живе.
І хата поволі старіє,
Бо в хаті ніхто не живе.
За вікнами легіт леліє,
Доносить зозулі «ку-ку».
Лампадка в божниці тепліє,
Іконка стоїть у кутку.
І хліба і сала накраю,
І сяду скраєчку за стіл.
Усіх поіменно згадаю,
І вип'ю за пам'ять могил.

Валентин Вашуленко

Поет-аматор, патріот України, житель смт. Клавдієво-Тарасове. У 1978 році закінчив Бородянську СШ, більше, ніж 20 років працював на Укрзалізниці. Маю сім'ю – дружину, доньку та двоє онуків Богдана та Софію. Пережив всю окупацію у смт. Клавдієво-Тарасове. Займаюся поетичною творчістю давно. Це приносить мені задоволення і допомагає жити у гармонії з собою. Маю стійку життєву позицію. Вірю у нашу перемогу!

Плач України

Ридає, плаче Україна
Серед вогню, серед руїн,
Посеред тіл, що вже не встануть,
Посеред спалених машин.
Ридає, плаче Україна
По усіх селах і містах,
Бо всюди кров невинна ллється,
В полях, окопах, на мостах.
Ридає, плаче Україна,
І гинуть доньки і сини.
Безцінний скарб мого народу,
Який не матиме ціни.
Ридає, плаче Україна,
І на душі пекучий біль,
І знову вибухи повсюди,
Нова ракета летить в ціль.

Прости й захисти

До тебе, Господи, звертаюсь,
Прости нас, Боже, й захисти,
Хай оберегом для нас будуть
Софії древньої хрести!
Пробач нас, Боже, бо ми грішні,
Прости за все, що було зло.
І захисти в часи лихії,
Бо горить місто і село.
Ти бачиш, Боже, українці
Не пали духом в боротьбі!
За мову, віру, Україну,
За неба далі голубі!

Тиша

З війни додому повернусь,
І тиша буде вже лякати,
І воювать ще буду в снах,
Та побратимів споминати.
Я знову в снах переживу,
Що довелося пережити.
І побратими знов в строю,
Яких уже не оживити.
І знову бій, усе в вогні,
Знов ворог буде наступати,
І знов тихенько за плече
Заплакана розбудить мати.

Дух український

Міста і села України,
Не оминула вас біда.
Пройшлась кривавою ходою
По вам московська орда.
Та тільки дух ваш не здолати
І не купили за пайки.
Ви мужньо зносили тортури,
Зажав терпіння в кулаки.
Не зрозуміти клятим оркам,
Що Батьківщину не купить!
Як дух козацький, як свободу,
Її потрібно заслужить!

Поранена земля

Вільний вітер летить по степу,
І нікому його не здолати.
Тут країну боронять свою
України безстрашні солдати.

Поросли бур'янами поля,
Де пшениця колись колосилась.
Хліборобів чекає земля,
Від війни вже рідненька стомилась.
Цвітуть маки багряні в полях.
Увесь степ уже маками вкрито,
А бої не вщухають, все йдуть.
Скільки ж крові ще буде пролито?
Пройде час і настане пора,
Буде вітер хліби колихати,
Рани всі залікує земля
І пойдуть додому солдати.

Що тобі сниться...

Що тобі сниться, російський народে?
Чи бачиш ти в снах український кошмар?
Зруйновані школи, лікарні, садочки,
Розбомблених міст пекельний пожар...
А може, ти бачиш беззахисні душі,
Що їх гвалтували російські сини?
Які тільки жити іще починали,
Які так чекали приходу весни...
А може, ти бачиш могили-підвали,
В яких поховали сотні людей?
Твої ж «визволителі» їх не спасали,
Не мали й краплинки води для дітей...
Чи сняться тобі, може, братські могили
Мирних, ні в чому невинних людей?
Яких катували, яких гвалтували...
І постріл, що душу забрав із грудей...
Що тобі сниться, російський народে?
Ти ж говорив, що не хочеш війни,
А сам вже воюєш, несеш всюди горе,
Несуть тільки смерть твої вірні сини.

Розстріляна тиша

Розстріляна тиша і знищена мрія,
Одна в нас біда і єдина надія.
Сади обгоріли, квіти й гніздечка,
Біженці всюди і вбиті сердечка.
Калина не квітне, обпалені віти,
Від літаків вже ховаються діти.
Роз'єднані сім'ї, розстріляні долі,
Міни в гаях і на хлібному полі.
Лелеки кружляють, села вже немає,
Лиш привидом чорним попіл кружляє.
Міста від пожеж уже почорніли,
Знову ракети сюди прилетіли.
Солдати в окопах не сплять дні і ночі,
Від сліз в матерів не бачать вже очі.
Одне у нас горе, єдина надія –
Швидше добити московського змія.

Плач поля

А поле теж плаче, ти тільки послухай,
І сльози рососою на травах лежать,
Поле теж плаче від смутку та болю,
Та тільки не може про це розказать.
Поле теж плаче за спаленим хлібом,
Від ран, що лишає на полі війна,
Кров'ю полите, дощами умите,
Напій лихоліття спило теж до дна.
Полю згадались роки ті минулі,
Коли тут пшениця росла і жита,
Вітер гнав хвилю, неначе по морю,
А зверху над полем небес висота.
Поле теж плаче і рвуться снаряди,
У кіптяві чорній небесна блакить,
А поле так хоче хліба дарувати,
Та тільки не може... Душа лиш болить...

Біль

Не знаю, як це описати,
Де відшукать такі слова,
Щоб показати ті страждання,
Що принесла орда нова.
Той біль не в силах передати,
Що оселився в серцях людей,
Що змушені були чекати
В завалах чорних без дверей.
Що своїм тілом прикривали
Дітей маленьких від біди,
Над ними нелюди стояли,
Щоб не приніс ніхто води.
Там люди в муках помирали,
Їм кат спасіння не давав:
«Оцей підвал – ваша могила»
Він їхню смерть охороняв.

Як описати біль батьків,
Дітей яких замордували?
А інших вкрали й повезли,
Щоб яничарами десь стали.
Як описати біль дитини,
Що батьків пам'ятник цілує?
І просить: «Тату, повернись!»
Та тільки тато вже не чує...
Де відшукати ті слова,
Щоб біль нестерпний описати?
Бо сліз тече уже ріка,
І знову в бій ідуть солдати.

Не йди, москаль, на Україну

Коли Дудаєв говорив:
«Не йди, москаль, на Україну,
Тут собі слави не знайдеш,
Знайдеш могилу, ворожий сину!»
Ти ж не послухав та й пішов
В народу волю забирати.
Лиш про одне не пам'ятав,
Що дух козацький не зламати.
Ти сіяв смерть і ніс розлуку,
Парадну форму взяв з собою,
Та об'єднавсь народ незламний,
Встав нездоланною стіною.
Вам силу цю не подолати,
Вам не здолати той народ,
Який встав волю захищати,
А не з-за благ та нагород.
В твоїм москалю синім небі
Летять і плачуть журавлі,
А ти лежиш, всіма забутий,
В чужій згорьованій землі.

Чорний сніг

Ще ходить осінь в позолоті,
Вдягнувсь в багрянець листопад,
І враз все вкрилось снігом білим:
Поля і гори, ліс і сад.
Іскриться сніг яскраво-білий,
Неначе срібло, мов кришталь,
Та тільки сніг не завжди білий,
Буває й чорний, мов печаль.
Там чорний сніг, де дим кружляє,
Мов хижий птах серед руїн.
І чорним попелом лягає
На сніг і залишки від стін.
Ще чорний там, де все змішалось,
Земля, і кров, і білий сніг.
Там справжнє пекло дні і ночі,
Журба там ходить без доріг.
Не завжди сніг яскраво-білий,
Іскриться сріблом не завжди.
Буває ще, як нічка темна,
Від крові, диму та біди.

Війна

Уже війна іде повсюди,
Змішалась техніка і люди.
Не брат прийшов до нас – орда,
З нею розруха і біда.
Прийшли, щоб знищити країну,
Ту незалежну Україну,
Яка для них, як символ волі,
Що не схотіла їх же долі.
Щоб гордість ту не сміла мати,
Її рішили покарати,
Уже й забули, що казали,
Як люд наш братнім називали.
Пішла орда на нас війною,
Іде кривавою ходою,
Мов хижий звір, мов нелюд лютий,
Тут кодекс честі вже забутий.
Дітей гвалтують, палять села,
Орда щаслива і весела,
Навкруг пожива – лиш гребі,
Але для вас є ще й гроби.
Ні! Не гроби! Сира могила,
І щоб десь мати голосила,
Яка народ мій проклинала,
Яка війну благословляла!
Летять снаряди і ракети,
І горять танки, мов макети,
Міста в руїнах ті квітучі,
Що знищили ординці сучі!
Ви не солдати, ви – шакали,
Що від сильнішого втікали!
В містах і селах поховались,
Дітьми й жінками прикривались.

Та тільки наші збройні сили
Вас тут так гарно пригостили,
Що тисячі вже тут лишились,
Землі сиренькій поклонились.
Іде війна, іде повсюди,
Не буде прощення вам, люди,
Тому народу, що свободу
Хотів забрать в мого народу!
В якого честі вже немає,
Який гвалтує і вбиває.
Зійде на нього Божа кара,
Мов грім небесний, чорна хмара.

Сині волошки

По травах шовкових вже літо гуляє,
Війна вже скінчилась, ніхто не стріляє,
У поле квітуче щодня ходить мати,
Синіх волошок букетик нарвати.
Заглянуло сонце в віконце хатини,
Висять на стіні там солдатські світлини,
Русавий хлопчина, а очі – волошки,
А може, то неба блакиті в них трошки?
Сині волошки, мов синові очі,
Що сняться матусі кожної ночі.
Сині волошки, мов небо безкрає,
Синок там, на небі, тут мати страждає.
Ось він на світлині присягу приймає,
Стяг жовто-блакитний міцно тримає.
На цій побратими його обіймають,
Із врученням ордена щиро вітають.
Із сонечком рано прийшла в поле мати,
Щоб синіх волошок букетик нарвати,
Поставить букетик на стіл під світлини,
Застигли на квітах матусі сльозини.
Сині волошки, мов синові очі,
Що сняться матусі кожної ночі.

Усе змішалось

О, скільки бруду, скільки «грязі»,
Скільки обману і брехні!
В той час, коли найкращі гинуть,
Коли країна у вогні.
Усе змішалось: щедрість, жадність,
Геройство й трусість, зрада, гнів,
Одні гуляють в ресторанах,
А інші з бою ждуть синів...
Усе змішалось: чорне й біле,
Сором і підкуп, совість й честь,
І «лжегерої» в камуфляжі,
І кров воєнних перехресть.

Кохання

Кохання є і на війні!
Там, де печаль і горе всюди,
Кохання й там серця знаходить,
І долі й тут єднають люди.
Кохання, наче той росток,
Що крізь каміння проростає,
Його і сонце не спекло,
І вітер гне та не зламає.
Він ухватився за життя,
До сонця тягне свої віти,
І п'є краплинами росу,
Й продовжує життю радіти!
Безсилі наші вороги
Росток кохання в душах вбити.
І буде мій народ повік,
Моя країна буде ЖИТИ!

Юрій Власенко

Народився 17 серпня 1977 року на Київщині, в селищі Клавдієво-Тарасове, де мешкаю й нині. Після дебютної збірки віршів «Молитва за Україну» надрукованої в лютневому номері «Літературної України», кілька моїх поезій та пісень увійшли до книги «Окрилені творчістю», та в 2022 році були надруковані в літературних альманахах: «Відродження», «Симфонія літа», «Спалах» видавництва «Лілія», «Олександрійський маяк», «Світання слова». У цьому ж році став лауреатом I ступеня Всеукраїнського дистанційного конкурсу авторської прози і поезії «ЯwriteR» за створення поетичних творів: «Купальська рапсодія», «Ой війна-війна», «Лісова Країна Мрій», та лауреатом I ступеня з врученням медалі Всеукраїнського літературного конкурсу «Моє слово» за створення поетичних творів: «Матері», «З блокадного зошита», «У краю Богуславським» у номінації – авторська поезія. Під час окупації рідного селища Клавдієвого вів звичайний та поетичний щоденники в які записував враження від пережитого.

Ой війна-війна

Ой війна-війна, що ж ти клята наробила?
Не одному соколу вкоротила крила.
Не одна заплакана горем вбита мати.
А синочок хотів жити, радіти, кохати.
Ми рашистам диким за вас хлопці помстимося,
Щоб не сивіло від горя в матерів волосся.
Мов гада розчавимо північну мерзоту,
Що вбиває на догоду «кремлівському боту».
Ой війна-війна, що ж ти клята робиш?
Земле рідна, коли рани глибокі загоїш?
Коли діти матимуть тихі мирні ранки,
Не повториться більш лихо Бучі й Бородянки?

Так мало для щастя людині треба...

День сонячний купається в теплі.
Вернулися качки на тихі води.
Всі ми немов зробилися малі,
Бо лише прагнем миру і свободи.
...Так мало для щастя людині треба:
Крихта свободи і мирний шмат неба.

Нема продуктів...

Війна мітлою вимела полиці.
Стоять зачинені, покинуті крамниці.
Тож як тут голоду в блокаду не відчути.
Як вирок напис на стіні: Нема продуктів.

Біля залізниці (у пошуках зв'язку)

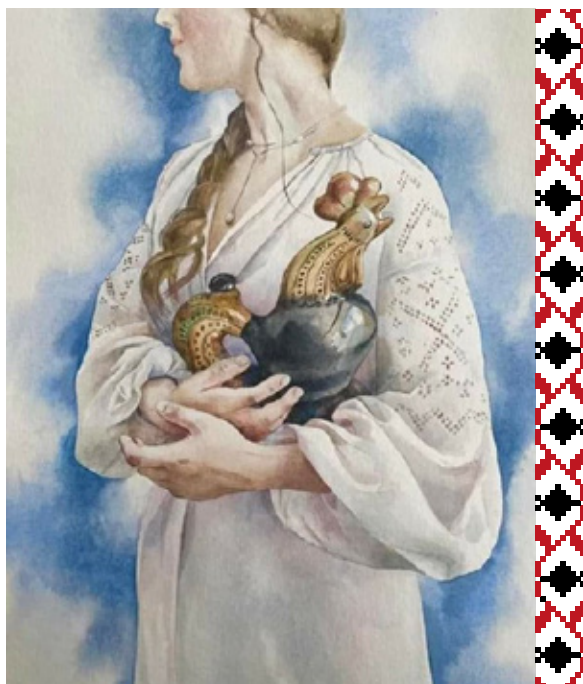
Люди стривожені біля магістралі.
Не гуркочуть потяги й стрімкі електрички.
Ходили по коліях, все зв'язок шукали.
Набридли новини на «хвості в синички».

Слухаючи радіо з мобілки...

Хто ще може, нехай слуха.
Нашорошив вечір вуха.
Бо життя буремний плин
Чуєм з радіоновин.
Говори Києве мій,
Розмовляй Україно.
В круговерті воєнних подій
Ми єдина велика родина.

* * *

Всю ніч у кімнаті
хвилювалось світло.
Билось півником чахленьким
в ліхтарі «Летюча миша».
Ліпше у задусі з вогником надії,
Аніж в товаристві темряви і тиші.

З блокадного зошита...

Удерлася в двері, немов сатана,
Непрохана гостя, безглузда війна.
Ми в дикій облозі давно сидимо.
Ніхто не питає, що п'ємо-їмо.
Від вибухів з «градів» день схожий на ніч,
Здригається профіль бентежних облич.
Без ліків чи виживеш, як повезе.
...По вулиці техніка вража повзе.
Біда Бородянки, Бучі, Ірпеня.
Дедалі страшніші новини щодня.
Без світла, зв'язку вже, мабуть, з тридцять діб,
І на вагу золота борошно й хліб.
Але підбадьорює радіо нас,
І щира молитва, ще прийде наш час.
Все ж впаде ганебна ворожа стіна,
Й «російський корабль» піде таки на...

Бородянка — птаха Фенікс

Проросла вона Феніксом з попелу.
Відійде від переляку й подиву.
...Жива вона, очима волошково-синіми,
Та солдацькими руками сильними.
А Бог?... Як він лихо таке допустив?
Чом же не вберіг, не захистив?
Відповіді нема й не буде.
Розбирають завали згорьовані люди.
Маківки твоїх церков, золотять прохолоду ранку...
Слава тобі, мучинице, свята Бородянко.

Нашим ветеранам 2022...

Ущухли Світової вітрюгани.
Та досі ще хвилюють і болять
Колишні рани. Наші ветерани
На варті у День Пам'яті стоять.
Позаду залишаючи могили,
Крізь терни битв до Перемоги йшли.
Здолавши бісівські нацистські брили,
Вітчизну рідну визволить змогли.
...Навколо панували мир і спокій:
Живи в добрі, на старість – без війни,
Перед очима-вільний світ широкий...
І все-таки... стривожені вони.
...Мов Каїн, підло взявши зброю в руки,
Солдат російський, не фашистський кат,
Лихий сусіда з «градів», «смерчів», «буків»,
Довів який він є «слов'янський брат».
Говорить, він нащадок Перемоги,
Приніс нам «колорадський рускій мір».
Став на криваву та криву дорогу,
Зомбований, ошуканий вампір.
Як славні пращури, що Гітлера збороли,
Ми переможемо путінську орду,
Щоб не бомбили мирних міст ніколи,
Від світу ми відводимо біду.
Вклонімось гречно лицарям відважним:
Історії не можна забувати.
Їх подвиги, роками неосяжні,
Святим Вічним Вогнем палахкотять.

Світ у вишиванці

Вишила бабуса тай на вишиванці,
Синє мирне небо і схід сонця вранці,
І червоні маки, і достиглий сонях.
На ній Україна вся, як на долонях.
– Де ж це диво? – бабу запитала мати.
– Світ у візерунках, лиш би вмів читати.

Комплімент Борису Джонсону

(на мотив народної пісні «Ой Морозе, Морозенку»)

Ой Борисе Джонсоне, Британський козаче,
За тобою нескорена Україна плаче,
Щиро вдячна за підтримку, щедрю допомогу,
Що пан Прем'єр не цурався нашого порогу.
Хай живе і квітне в мирі лицарська держава.
Слава дружній Британії, і Джонсону Слава!

Колегам по нещастю

Ми поети по нещастю
в непоетичний час.
Широкі маси не почують,
й не зрозуміють нас.
...Оскільки ми поети
в непоетичний час,
Тож не судіть суворо нас.

Читаючи Шевченків Кобзар

Мов сумна Кобзарева калина,
Символ злагоди, миру й краси,
Зажурилась моя Україна
Бо нелегкі настали часи.
Сирота в Європейському колі,
І на Сході сама-одна б'ється
Вік не знала щасливої долі.
І чи скоро нещастя минеться?

Володимир Грабовенко

2004 року народження. Народився в Бородянці. Закінчив Бородянський СЗЗСО І–ІІІ ст. №1. Навчаюся на журналіста. З 5 класу почав писати вірші на різні теми. Був учасником шкільної студії «Дивослово». У мене завжди було дуже багато захоплень, але поезія займала перше місце серед них. В старших класах був учасником шкільних та позашкільних заходів. Брав участь в конкурсах поезії на місцевому, обласному та Всеукраїнському рівнях. Завжди займав призові місця. З 2022 року очолюю молодіжну раду Бородяничини. Натхненням для мене є подорожі, спілкування з цікавими людьми, події, які відбуваються в нашій країні. В мене багато знайомих та друзів, бо вмію знайти спільну мову та йти на компроміси. Повномасштабне вторгнення дало мені новий поштовх в моїй творчості. Своєю поезією я закликаю на боротьбу проти ворога та розповідаю людям з різних країн, що відбувається в нашій Україні, бо я пережив це на власному досвіді. Я завжди був та залишаюся сином своєї країни! Моя країна – найкраща. Слава Україні!

* * *

Стоїть місто мов примара – спалене ордою,
Ходить дівчинка маленька – стала сиротою.
Ходить тихо, походжає та від болю плаче,
А у грудях б'ється серце – серденько козаче.
Витре сльози рукавами, сяде на руїні,
І тихесенько промовить: «Слава Україні».

* * *

Мам, чому мені так страшно і самотньо?
Я наче потрапив у якусь безодню...
Я пам'ятаю лиш крик і гули літаків,
А зараз я ось тут – на роздоріжжі двох світів
Мам, я загубила іграшку коли тікала в укриття,
Вона немов моє малесеньке життя.
Я плакала, але мене ніхто не чув;
Були постріли і нестерпний гул.
Мам, я не народилася ще навіть,
А мені страшно тут, ви уявіть!
Чому ти плачеш, мамо?
Он дивись тюльпан розквіт!
А мені, напевно, не судилося з'явитися на світ...
Загинули сотні безневинних янголят,
Ненароджених крихіток-малят.
У чому річ, у чому їх вина?
Отака прийшла скривавлена весна.

ВОНИ ЗМАГАЛИСЯ Й СТОЯЛИ ДО КІНЦЯ.
ВОНИ БОРОЛИСЯ ЗА ВСІ НАШ ЖИТТЯ.
В КРИВАВИЙ ТАН СТАВАЛИ З АВТОМАТАМИ В РУКАХ.
ВОНИ НЕ ЗНАЛИ СУМНІВУ, НЕ ЗНАЛИ СЛОВА «СТРАХ».
ВОНИ СПІВАЛИ Й ТАНЦЮВАЛИ ЧЕРЕЗ БІЛЬ.
І ДО ОСТАННЬОГО ЛИШЕ ОДНА БУЛА В НИХ ЦІЛЬ.
ВОНИ ПОРАНЕНІ, СКАЛІЧЕНІ СТИКАЛИ КРОВ'Ю.
ТА ЇХ СЕРЦЯ БУЛИ НАПОВНЕНІ ЛЮБОВ'Ю.
ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ, ОБСЕ, ООН...
ДЕ ЗАРАЗ ВСІ? ЦЕ НАЧЕ СТРАШНИЙ СОН!
АЗОВЦІ МУЖНЬО БИЛИСЯ ЗА ВОЛЮ.
ЗА УКРАЇНИ ВІЛЬНОЇ МАЙБУТНЮ ДОЛЮ.
А ВИ ЇХ ЗРАДИЛИ, БЕЗСИЛО РУКИ СКЛАЛИ.
НЕВЖЕ ЗАМАЛО, ЩО МИ ВАС БЛАГАЛИ?
ВОНИ БОРОЛИСЯ ЗА ВАС ТА НАС,
ЩОБ В КОЖНОГО ЩЕ БУВ ЖИТТЕВИЙ ЧАС.
НЕВЖЕ МИ ЗАРАЗ МОЖЕМО МОВЧАТИ?
ДАВАЙТЕ РАЗОМ БУДЕМО КРИЧАТИ!
ЇХ ХОЧУТЬ ВБИТИ, ПОКАЗОВО, НА ВЕСЬ СВІТ.
АЛЕ АЗОВЦІ – ТО НЕ ЛЮДИ. ТО – ГРАНІТ!
МИ МАЄМ ТЕЖ ЯК КАМІНЬ УСІ БУТИ,
І ТАК КРИЧАТИ, ЩОБ В ЄВРОПІ БУЛО ЧУТИ!
ПОЧУЙ ЖЕ, СВІТЕ, КОЖНОГО ІЗ НАС,
БО ЗАВТРА ПРИЙДЕ І ДО ВАС РОЗПЛАТИ ЧАС.

* * *

Може досить нам всім мовчати?
Погляньте: нас прийшли просто вбивати!
Гляньте: нас у неволю хочуть забрати!
Люди, бийте на сполох! Давайте кричати!
Ми вільні, могутні, із силою волі.
Ми можемо бігти по мінному полю.
Ми можемо танки спинить голіруч –
Ніхто не замкне нашу волю на ключ!
Я хлопець з маленького, мирного міста –
Я плачу як бачу безневинні ці вбивства,
Звертаюсь з молитвою щодня я до Бога,
Як знову звучить та клята тривога.
Я готовий віддати власне життя,
Аби тільки жило невинне дитя.
Я готовий в бою за волю померти.
Ці слова я кажу зараз чесно, відверто.
Хто ступив на землю нашу з мечем –
Ляже в родючий оцей чорнозем.
Наші молитви щодня линуть до Бога
впевнений, скажемо: «Ура! Перемога!»

* * *

Хто відповідь за смерть бійців,
Що захищають рідні землі?
Хто відповідь за кров, що ллється,
Фарбуючи собою терни?
Хто дав наказ стріляти без зупину
Щоб зруйнувати «Недоукраїну»?
Хто нелюдам дозволив залишити
Сім'ю без батька матінку без сина?
Хто ввів війська і каже «Нас там нету»?
На цих словах заїло в них касету.

Хто бачить в крові братського народу
Таку жадану, але ницу нагороду?
Забули лиш всесвітню істину одну,
Що здобула столітню сивину:
Хто дав хоч раз наказ позбавити життя –
Тому повік не буде каяття!

* * *

В бою стоять за Україну,
За вільне й щире майбуття,
За честь, за волю, за родину –
Красу щасливого життя.
Ховаючись від снайперів в окопі,
З думками про братів на небесах,
«Покласти край війні жорстокій.
Щоб мир настав на землях в нас».
І як нарешті зійде сонце,
Затихне гуркіт від гармат.
Повернеться додому воїн,
Замайорить наш рідний стяг!

Іванків, Бородянка, Макарів, Буча
Стекла у кожного сльоза болюча...
Палили, били і знущались –
Їх нищили і сміхом заливались.
Міста ридали й кров'ю захлинались.
Стояли до кінця і не здавались.
Ракети, бомби, авіаудари –
Усім гасили орківські нездари,
Забрали сотні, тисячі життів...
Не знищили лиш наших почуттів.
Міста один за одного горою стали.
Нестримну відсіч ворогам давали.
Безсмертні вояки стояли до кінця
Кричали: «Нас не стерти із землі лиця!»
Вони боролися за правду й волю
За українську квітучу долю.
Міста, як фенікси, із попелу повстануть,
Часи ще кращі у нас всіх настануть,
Бо українці – вільний є народ,
Плекаєм щиро свій етнічний код.
Голодомори, геноцид, кріпацтво –
Лише зміцнили наше мужнє братство.

В'ячеслав Ку

Родом з міста Донецьк. Пишу вірші багато років, але саме після повномасштабного вторгнення почав писати українською, і це було найправильніше рішення, так як я відчув, що думки самі собою складаються у римовані рядки. Війна для мене почалась багато років тому, я встиг пожити у декількох містах України та подорожувати нею по-справжньому, знайомлячись з місцевими мешканцями, які мені показали справжній автентичний колорит. Я побував всюди, від степового сходу, який вкритий шахтами та териконами до заходу з його туристичними кріївками, відчув колорит півночі у Чернігові та красу півдня Лемурійського озера та сухих маяків Херсонщини. У кримській перлині робив не одне піше сходження багато років тому, а також були сходження карпатськими горами, які я дуже обожнюю. Був у селах Чернівеччини, дивився та слухав особливості

їх фольклору, а також роздивлявся унікальність центральних областей України. І саме тому в мене виражений стиль про людей та війну яка нас зараз спіткала, я як ніхто розумію мешканців з різних регіонів країни, адже встиг багато де побувати. Мої вірші це не про хайпові теми, а про те, що я справді відчуваю в моменті. І якщо вони перетинаються із сьогоденням, то це те що мене турбує. Якщо ви хочете дізнатися, хто я і що я за людина завітайте в «Інстаграм». То моє обличчя з моїми думками @vyacheslavku

* * *

Світ там неначе з ніг до голови
Перевертень, який калічить душі
Невже ви позабули ким були
До спадщини своєї ви байдужі

І двадцять років поспіль це ніщо
Ми щебетали там по-українськи
І було абсолютно все одно
Таким я пам'ятаю це єдинство

Ви скажете такого не було
Так є у мене старі фотоплівки
Але вами абсолютно все одно
Ви не повернетесь у те моє дитинство

І навіть час не зможе врятувати
Бо від війни вже дуже сильні шрами
Але я розірвуся на шматки
Аби вірші мої єднали нас із вами

* * *

Ми всі приречені до бою
Він буде різним, де ми є
І різна буде наша зброя
Війна інакше не мине

І воріженьки не спочинуть
Нас всіх чекає страшний бій
За нашу Славну Україну
Щоб залишатися у ній

І наша доля то є воля
По різні сторони Дніпра
Нас об'єднала їхня зброя
Бо українська тут земля

Настане день і ми крізь сльози
Промовим бажані слова:
«Ми з України, все спокійно,
в нас вже закінчилась війна»

* * *

Сьогодні ми всі в укритті
І не тому, що лячно перед ними
Нам треба більше українців зберегти
Щоб було ким наповнити країну

Сьогодні шкода лиш одне
Хтось не побачить більше сонця
І ця статистика війни, у домі жах
Для кожного окремого віконця

Сьогодні нам не лячно тільки злість
Від дикості і варварства тирана
Заляканий ображений на світ
Всі бачать його справжню рану

Сьогодні ми тримаємось ще дужче
Це не про нас стрибати у кайдани
Ти можеш відібрати ці життя
Але свобода духу вічно з нами

* * *

Я вже жив на окупованій землі
І не те щоб ці часи були страшними
Страх був тільки в нашій голові
Зробиш все аби були живими

І тоді було зовсім не так
Ворог ще був у вівцевій шкурі
Ну а ти чужий серед своїх
Пристосований до цих ілюзій

Хоч і зараз зрозуміло все
Битва темряви зі світлом у разгарі
Серед нас є ті хто не збагнув
Чому дім без світла у печалі

І на нас «зросійщення» клеймо
Вижигали нам багато років
Прийшов час нам викорити це
Бо ракета знов врятує спокій

Анастасія Ющенко

*Діючий військовослужбовець, артист військового оркестру, переможець багатьох музичних конкурсів. До війни мала безліч виступів з відомими виконавцями, гастролювала світом. Після 24-го лютого повністю присвятила себе допомозі людям по всій Україні: як матеріальній, так і моральній, як військовим, так і цивільним, як на своїй культурній ниві, так і для всіх інших, **чим можу**.*

* * *

Саме ти розбудив мою душу.
Я в короткому вдиху згадаю
Запах твій, і мовчання порушу.
Нащо ти мені снишся не знаю.

Саме ти дивився так глибоко.
Відчував мої сльози і болі,
І мовчав зі мною лагідно.
Я на тебе злюсь мимоволі.

Саме ти вечорами ввижаєшся.
Я з печаллю на боці одному.
Закричу, хай кров захолоне,
Бо не вірю я більше нікому.

Саме ти дістав би всі зорі,
Я з тобою станцюю по пам'яті.
Закричу, хай сонце потьмяніє!
Не вернути тебе...янголе!

* * *

Я поставлю життя на паузу.
Не відкрию тобі свою душу.
Не забуду надії сховані.
Видивлятимусь зорі в калюжах.

Я поставлю життя на паузу.
За мільярдом замків сховаю
Всі думки і слова неказані.
Почуття свої відкладаю.

Я поставлю життя на паузу.
На колінах виплачу очі.
Позбираю всі сподівання,
Ті що в снах виглядаю щоночі.

Я поставлю життя на паузу.
Але зціпивши зуби з силою
Посміхнусь життю незламному
Відчуваючи себе сильною.

* * *

Я пишаюсь тобою,
Добрим серцем безмежним,
Ти це знаєш напевно.

Відчуваю душею
Світлий погляд сміливий,
Най би як було темно.

І назавжди замовкнуть,
Всі, хто поруч не чесний
Зведе наклеп даремно.

Насолодимось тишою,
Гіркі посмішки виплачем
Ми в долонях приємних.

Я пишаюсь тобою.
Я! Тобою! Пишаюсь!
Ти це знаєш напевно!

* * *

Видихаю тебе в сигаретному димі,
Бачу скрізь в старих вікнах вагонних,
В дзеркалах вітрин ти мені відбиваєшся,
Чую скрізь у дзвінках телефонних.

Випиваю тебе ковтком кави гіркої,
Чую вітром холодним в своєму волоссі,
Наче світла соломинка долі лихої.
Чую посмішку твою в кожному голосі.

Виціловую сльози в стражданнях вилиті.
Наче списом гострим душа пронизана.
У думках моїх твоє ймення вибите.
Серце бачиш моє розперезане.

* * *

Я без тебе не знаючи спокою,
Закриваючи серце від болю....
Помолюсь над твоєю долею,
Захистивши тебе від холоду,

І в безмежно порожньому всесвіті,
Де хапаю повітря жадібно,
Ти душі торкаєшся поглядом,
Злою волею особливо лагідний.

Розчинюсь я вчорашньою кавою,
Дні гортаючи крихта за крихтою.
Бережуть хай тебе янголи,
І можливо, моїми молитвами.

* * *

Помовчу з тобою на відстані.
Твої очі гарячі згадаю,
Я тебе відчуваю пальцями,
Я тебе у снах підглядаю.

Не міцна моя кава без видиху.
В грудях комом слова підвішені.
Твоїм поглядом серце пронизане.
Оберемки світанків скалічені.

Під дощем я ридаю без вибачень,
Шкіра спогадів й досі торкається.
Я твій запах пізнаю з тисячі.
Так безжалісно все відбувається.

Помовчу з тобою на відстані.
Твої очі постійно згадую,
Я себе втішаю молитвами.
Не кохати я серцю наказую.

* * *

Стану зорями гірко зроненими,
Стану кавою зі сльозами вранішніми,
Стану болем безмежно порожнім,
Стану домом твоїм вчорашнім.

Стану безліччю слів непочутих,
Стану хмарами недосяжними,
Стану райдугою знедолених,
Стану сонцем навіки згашеним.

Стану горем твоїм нерозділеним,
І молитвою непочутою,
Стану колосом замінованим..
Стану пам'яттю... на вік не забутою!

* * *

Ти ніде і усюди.
Не знати б адресу,
Де німа пустота
Біля свічки здимається.
Де в середині вже
Не залишилося сенсу,
Та лиш замість душі –
Чорний пил видихається.

Ти ніде і усюди.
Вже вилиті сльози.
День як ніч.
Все минає в порожньому домі.
Вже пташки не щебечуть,
Молитви виспівують в лозах,
Ти ніде. Ти усюди!
Спогад чую в кожному слові.

* * *

Піднімайся і йди,
То все лиш дрібниці.
В світі мороку й злісті
Не скурвись! Світи!
Не зламати, не скривдити
Сили духу твоєї.
Витри сльози, зціляйся.
Піднімайся і йди.

Піднімайся і йди,
Бо все те полине.
Все залишиться тінню
На твоєму путі.
Хто втопити хотів,
Сам воду ковтає.
Маєш крила літати!
Піднімайся й лети!

* * *

Закричу я у горах,
Най вискочить серце,
За надіями наших життів
Не прожитих.
Не пробачать ніколи
Портрети зі стрічками
Наші душі,
Сльозами пекучими зрошені.

Закричу я без сенсу,
Най весь світ почує:
Біль безмежного смутку
За долями змучених,
Затавроване кров'ю
Ймення героя,
Очі матері, що з сином
На віки розлучна.

* * *

Я так хочу тебе обійняти,
Знову мрію відчути.
Я так хочу все розказати
Та тінню твоєю бути.

Я так хочу діру закрити,
Що в душі майоріє
Я так хочу пів року спати
Та не чути серце, що мліє.

Ти не знаєш якою буду
Через місяць чи два.
Я образи твої ковтаю
Й знов читаю брехню в словах.

Я так хочу тебе обійняти
Зупинити думок рій.
Очі чорні чужі проганяти,
Знати точно, що ти мій.

* * *

– Ти хоч інколи мене згадуєш?
В небо дивлячись, краплі рахуючи?
– Ти до мене приходиш зорями.
З сумом деколи сні дублюючи.

– Ти хоч інколи мене згадуєш
Зимнім вечором, ранком теплим?
– В ароматі міцної осені
Літній дощ споглядаю непевний

– Ти хоч інколи мене згадуєш?
Погляд мій ще шукаєш в натовпі?
– Я світлини наші розглядаю.
Там де поруч з тобою разом ми.

– Ти хоч інколи мене згадуєш
Тінню в склі, з завмиранням дихання?
– Комом в грудях себе нагадуєш.
За вікном мерехтінням віхоли.

– Ти хоч інколи мене згадуєш
Біллю в скронях, сумом в молитві?
– Згаслим сонцем, в квартирі без імені
Я живу з тобою в тій битві.

* * *

То говори як заманеться,
Бо наговорюєш собі.
В твоєму серці нечисть в'ється,
А ти вважаєш – янголі.

То говори, якщо бажаєш,
Мені від того ніц, катма.
А ти як очі закриваєш –
Скрізь порожнеча й сну нема.

То говори всілякі речі,
Тебе лиш хочу обійнять.
Бо скільки ж болю є у тебе,
Що інших хочеш розтоптать.

То говори побільше бруду,
В багнюці краще зацвіту.
Зліпити можеш й ляльку Вуду,
До тебе знову в снах прийду.

Ти проклинаєш, я молюся,
Бажаєш зла, молюся знов.
Бодай хоч якось твоє серце.
В п'їтмї побачило любов.

* * *

Не буду більше тою.
Все життя змінила ніч.
І від себе, і від болю
Я пускаюся навтіч.

Скільки в серці милосердя,
Стільки ж вилізло марИ.
Посміхаються і плачуть
Паралельні два світи.

Дико, порожньо і гірко
Що раніше то було?
Те життя і ті бажання,
Все в тумані загуло.

Наче в колесі як білка
Ніч як день і день як ніч.
Наче жахи на повторі,
Що являлися колись.

Зціплю зуби, посміхнуся,
А сльоза біжить сама.
І як білий сніг бажання –
Лиш одне! На всіх одна!!!

* * *

Переможемо наші зими,
Відбудуємо всі страхи
Ми в мережі побачимо «звільнено»
І розплачемось, мов дітлахи.

Ми заваримо чай з радості
Й зі сльозами вип'єм вина,
Бо в серцях назавжди залишиться
Чорна з болю німа борона.

Ми у вікнах ввімкнемо світло,
І повітря димне вдихнем.
Бо навіки втаврований в серці
Світ, зруйнований катом лихим.

І ми пройдемоь парком звільненим,
Не лякаючись звуку сирен.
І хай дощ на серцях викарбовує.
Ту полеглу кількість імен.

І від болю згораючи затемна
Ми згадаємо мовчки усіх.
Кожен вечір ми будем молитись.
Ця війна проявила всіх....

Анастасія
Кригер

Дівоче прізвище – Бондаренко, живу в невеликому містечку Бородянка, що знаходиться в Київській області. Народилась морозного ранку 20 лютого 2003 року в м. Ворзель. Мені 20 років, маю гарного чоловіка та маленького синочка Каміля. Дуже люблю писати вірші – це моє хобі з раннього дитинства, свій перший вірш написала в 7 років. Закінчила 11 класів в Бородянському академічному ліцеї, а на даний час навчаюсь в Київському університеті імені Бориса Грінченка на 2 курсі, факультет «право та міжнародні відносини». Кожного ранку я прокидаюсь з думкою про майбутнє України-мати та моїх співвітчизників. Невгамовний біль та печаль пронизують моє серце наскрізь через жахливі події, що відбуваються на теренах нашої держави. Свої думки та почуття я відтворюю на білому аркуші паперу...

Колискова померлим

Невтолі́мий знов лютує, гримить над голова́ми,
Смерть несеться у будинок ровами, лугами.
Вибух, страх, нерозу́міння, падає ка́міння. Тиша...
Чути лиш тяжке хри́піння.

Тихше-тихше, люлі-люлі, маленьке дитятко,
Обірвало́сь життя тво́є, на колі́нах ба́тько,
Плаче бідний коло тебе, незна куди ді́тись,
На рідне́нке янголя́тко хоче надивити́сь.

Тихше-тихше, люлі-люлі, спіть сини і дочки,
Та летіть у мирне небо, любі ласті́вочки.
Там де думи, мамин го́лос тепло́м огорта́є,
Ба́тьківщина та увесь сві́т – вас не забува́є!

Ганебна війна

Як люди мріють, щоб ганебна війна
скінчилась уми́ть, настала весна...
Розкві́тли перші кві́ти миру,
а ді́тки дари́ли нам посмі́шку щиру!

Герої вкраїни вернули додому
живі та здорові, і впали додолу
матусям сиве́ньким, свої́м найрі́днішим,
а ті приголубля́ть обі́ймом ні́жнішим..

Хіба ж ми – мирні люди, багато проха́єм?
Два міся́ці «бу́ря» злові́ща жаха́є
наро́д украї́нський: ді́тей і ста́рших,
що сидять у підвала́х холо́дних, злові́щих.

Скільки ті́л, скільки ду́ш поховала зе́мля?!
Через фаши́стські іде́ї ли́хого кре́мля,
як дияво́л у ті́лі поглина́є доро́гу
у сві́тле майбу́тнє, не лиша́є ні́чого.
А хочеться, щоб ко́лосилося жито́,

Батьківщина була вся коханням повита
І всі чули як б'ються великі серця
українців, дітей – Бога Творця!

26 день війни

Скоріш би настав день,
коли закінчиться війна.
Настане знову мир, засвітить сонечко крізь хмари
І з легкістю в душі всміхнеться наша Україна,
Не буде більше в небі ненька бачить байрактари.

І наш жовто-блакитний стяг підійдемо в блакиті
Він буде перемогою у небі майорити,
Не зчинити біль народові,
що кров'ю й потом вмитий,
Бо ворог буде в полі героями розбитий!

Бо сила наша криється в єдності та правді,
Як це було з давніх давен так й буде,
Ніколи ми не будем воріженькам раді,
А тих хто суне, відправимо на тей світ... До Божого суду!

Бородянка

Під Києвом є містечко,
Зветься – Бородянка,
Мальовничі краєвиди
Відкриває зранку.
Річка Здвиж уся в тумані,
Мов хмарами вкрита,
На полях трава зелена
Росою налита.
Із-за лісу встає сонце,
Навкруги засяє,

Золотавим промінням
В кожен дім загляне.
Розбудить малечу
В садочок і в школу,
Наша вулиця Центральна
Оживає знову.
Гарне наше місто,
Я його люблю
І щаслива дуже,
Що в ньому живу!

Людська жорстокість

Жорстокий світ, жорстокі люди,
За гроші готові віддати усе!
Рідну країну і Батьківщину,
Навіть єдину, кохану родину...

Тварину вбивають заради забави,
А потім «зливають відоси в інет»,
Хочуть вони неймовірної слави
Від страшної та злої цієї вистави.

Мати покинула в смітті дитинку,
Свою найріднішу, маленьку кровинку.
Чому від жорстокості страждають діти?
Вони повинні життю радіти!

Навіщо стільки горя робити?!
Якщо потрібно добро творити.
Жити спокійно в злагоді й мирі,
А не вести себе гірше за звірів.

«Чому люди такі жорсткі?»

Чому люди такі жорсткі?!
Як хлібина в небаченім закутку.
Чому люди такі гнилі?!
Мов чорнота в пошкодженім яблуку...

Такі люди нічого не бачать,
Для них слово нічого не значить,
Як і клятва дана перед Богом,
Вони мчать від присяги прожогом!

Такі люди не мають душі,
Бо вони, мов із дерева роблені.
До нещасних осіб байдужі
І гріхи у них незамолені.

Нічого не залилось людського
У їх звіриній та дурній натурі.
Ображають завжди слабкого,
А слабкий піддається одурі.

Це не люди, а хижі створіння,
Що з'їдають тебе зсередини.
І не знають вони розуміння,
Після слів залишають глибини.

Ці глибини пекучі за рани,
Що тварина наносить на тіло.
Бо ця рана загоїться швидко,
А глибина у серці осіла!

Через кожне образливе слово,
Що промовити хиже створіння,
Не лишає глибина нічого!
І немає людина спасіння...

Благословенне дитя

Зіронька в небі яскраво палає
Звістку благу нам спустила,
Мати дитинку малу зустрічає,
Що під сердечком носила...

Дев'ять місяців чемно чекала,
Аби малюка пригорнути,
Зуби та руки міцно стискала,
Щоб перемогу здобути.

Зірка погасла та впала додолу,
Віддавши всю силу малечі.
Матуся з синочком вертає додому,
Закинувши біль поза плечі.

Божа дитина наснагу дарує
Мамі й тату щодня,
Радість у домі завжди вирує,
Лихо відгонить рідня.

Бажають коточку щастя багато
І щоб він не знав слова – страх.
Рости здоровий, вчися завзято,
Злети в височінь наче птах!

Калинонька

У полі на пагорбі
Стояла калина,
Розпустила пишні віти,
Мов коси дівчина.
На голівці калиноньки
Великої грона,
Мов надіта гарнесенько
Червона корона.
Стоїть собі самотньо,
Вітерець колихає
І співає: «Не журися!»,
Дівчина зітхає...
– «Ой, вітерець, мій милий,
Маряться кошмари,
Що стою самотня
Нема в мене пари.

Нема пари та й не буде,
Бо в світі одна я,
Хтось покинув паросточок
Ось і поросла я!»
Вітерець її втішає:
– «Не одна ти, мила,
Я ж бо часто біля тебе,
Красуне-каліно!
І лечу до тебе хутко
Ровами, ставками,
Приголублю, як дитятко,
Незримими руками...»

Дорогоцінна мить

Життя – яскрава мить
Успій здійснити мрії,
На крилах вітра полетить
Солодкий спів надії...

Засвітить сонце сум, печаль
І спалить жаром горе,
А думу про жорстокий світ
Закинь в глибоке море!

І лине пісня з-поміж хмар
Через барвисті шати...
Цвіте мелодією арф
І хочеться літати.

Я хочу донести́ слова,
Що молодість чудова.
Хай здійсняться усі дива,
Момент – це так казково.

Вірш про Шевченка

Тарас Григорович – батько України
І ми пишаємося творчістю його донині.
Він є зразком нащадкам як патріот країни,
Залишиться Шевченко у кожного в спомині.

Художник, великий майстер слова,
В його віршах приємна українська мова.
Митець став символом свободи –
Що правдою долає перешкоди...

Кобзар нас надихає жити
І ближнього від ворога прикрити,
Навчає любити батьківщину –
Вільну, незалежну, рідну Україну!

Міла
Шевчук
~~~~~

За освітою – філологиня, багато робочих років присвятила телебаченню як редакторка й сценаристка. А за душевним покликанням – поетка й викладачка мовоньки для дорослих, сім місяців вела щоденну волонтерську групу із вивчення української. Щоразу заняття закінчувала поезією класиків української літератури чи наших сучасних авторів. А ще я киянка, що вісім років тому переїхала в мальовничу Бучу, а в лютому 2022 застрягла у сусідньому Гостомелі. Тому в багатьох воєнних текстах згадую саме про Бучу, Гостомель, Ірпінь.

Як валило навколо, то всі атеїсти молились, а дітям казали:
то гра і такі салюти.

Русня вже наступного дня обходила наші будинки, неначе
вони там намісники.

Це точно був найнезабутніший в наших житті,
найпекельніший лютий.

Це рани всієї країни й красивого тільця мого регіону,
коханого гарного міста.

Ти все зрозуміла із першого дня, і казала триматись. Я
обіцяла й тримаюсь.

Я віру змінила – і це ЗСУ, ТРО, інфовійни та імпортні
тепловізори.

Іще я молилась на те, аби вийти із пекла і з дорогими хоч раз
обійнятися.

Більшість не шарили, де ми, питали дурниці та з теліка мали
космічну візію.

Перетин гарячих трьох точок. Сидиш там, а стіни тремтять
і стеля місцями сиплеться.

Як мантру, ти згадуєш все, що було найкраще і тепле, забуте
та просто хороше.

Про кожен свій рік, про людей, про багато любові й подій, як
ниток у життєвому ситці.

І часу так мало, аби шкодувати, сваритись чи не смертельним
будь-чим заморочуватись.

В оточенні орків в підвалі боліли за Марік, за Харків і Суми,
Херсон і Чернігів. Чекали дефолт у рашці.

Ми разом зібрались на ризик поїхати в час бою. Так сильно
нервово було, що аж в шлунку млосно.

Ми звикли ходити в клозет на цоколі групами, просто тому,
що там гупали вибухи страшно.

Ми пили та їли гуртом, усе що ми мали, й читали всі кляті
новини та меми в підвалі вголос.

Тепер я ночами не сплю, бо подумки там, і вірно молюся на ППО, аптечки та тепловізори.

Зістригла волосся, з ним разом минуле. Плювають на всі фейли, факапи, усе це байдуже повністю.

Я прошу весь світ і хто вивіз в безпеку дітей й нині бачить війну в телеграмах та телевизорах:

Будьте із нами! Моліть всіх богів, аби повернуть кожне місто! А з ними Ірпінь, нашу Бучу та любий Гостомель!

* * *

Господи, як Тебе звати насправді? Як Тебе кликати на ім'я?
Бо раз я читаю, що хай буде воля Твоя, то хоч би сказати:
чия?

Зараз так багато вмирає людей, будинків, надій, мостів.
Кажуть, в Тебе розп'яли Сина? Як Ти їм це пробачив? І чи
дійсно таки простив?

Господи, чесно – клянусь – не збирався писати Тобі листів.
Не думай, я не хвалюся, та говорити до Тебе з дитинства не
хтів.

Я зараз самотній, зухвалий і загнаний, як одинокий звір.
Кровлять рани щоденних утрат мені, притуплюючи мій зір.

Я би їм мстився, Боже, за кожную краплину не те що крові, а й
сліз.

Я віз вантажі для Сходу. Спішив. Та декому все ж не довіз.
Ти, кажуть, умієш воскреснуть? І пишуть, на це іде три доби?
Я вперше Тобі молився, аби воскресли всі наші. Та не досить
було мольби.

Господи, дай нам віри продовжувати і дуже впевнено йти.
Дай нам зухвалої сили щоразу сягати своєї мети.
Сліз висуши наших ріки, щоб ця скриня сумна була вже
пуста.

Сповідай нас і дай сили перемогти із усмішкою на вустах.

Жила волонтерка, усі говорили: чудна, бува різна, та все ж, однозначно, хороша.

На ймення Палашка. За зілля смачненьке із льоху кликали дівку «Льошею».

А загалом була то за паспортом і трудовою кваліфікована відьма.

Палашка завжди дивувалась: хіба цього людям одразу не чути й не видно?

Щоранку читала новини, мотала їх в нитку і ткала міцнющий килим.

Пристойна на вигляд Палашка творила на орків мемаси й відьомські кпини.

А Льоша – розкута – червоним вином візерунки виводила на цім мистецтві,

До ранку бубніла закляття і зносила в льох, розставляла в своїй картотеці.

В підвалі такі інструменти, заплаче від заздрощів кожен магічний Декстер.

То бутлі зелені, смердючі відвари, сивуха і дерев'яні прадавні дека.

Палашка – занудний педант – плювала в бік Льошки і лаялась люто вголос:

чого та одвічно усе надважливе в воєнні часи несе до підвалу гола?

А Льошка мовчала, бурчала, вино попивала і часто була зовсім люта.

Бо бачте, були в неї плани занадто уже делікатні на цей довбаний лютий.

Тож помста тепер дуже щира і точно аж надто уже особиста.

Для помсти Палашка із Льошкою поперемінно варили, низали і намовляли намисто.

У нім намистини, як вуду: не голка – а бісер, і низка пів тисячі орків двохсотих варта.

Їх треба повільно й уважно низати, бо намистини – то божі снаряди: арта.

А потім Палашці ще карту відкрити і ті намистини, як шахи на ній розставляти яро. Порвалася низка – розсипався бісер вогненний, скотилось сто орків за яром.

І світло щонаочі горить у Палашки: чудне щось говорить, сидить за фіранкою скраю.

Сусіди як глянуть у вікна, то думають: знову ця відьма на повню танцює, мабуть бухає.

Але у війну без відьом іще неспокійніше жити попід ракетами у окупованім лісі.

Тож може це вперше, коли та дивачка мінлива побуде суспільству насправді корисна.

Палашка співала закляття, лажала на нотах, сипала бісером щедро на Схід і на Південь.

Аж поки живі намистини скінчаться, допоки прокинеться і віщуватиме півень.

Вона усміхалась. «Півня пустила», як іронічно. Намисто літає – навколо горить і палає.

Ставила бісерну кров в холодильник, зносила зілля у льох, лягала поспати, поки зв'язку немає.

А як прокидалась, одразу не бігла у льох, а тягнулась думками у простір читати новини.

Про орків то треба було ще шукати, бо постійно маячила кількість дорослих й дітей, що убиті в машинах, невинні.

Душа у Палашки волала, стогнала і голосила, то сповідь була недільна.

Від гніву вона скаженіла й варила ще більше живих намистин, пила ще чарівного зілля.

Відьма горта фоліанти, питає небесного гугла: де взять панацеї від орків оцих остогидлих?

Де взяти спасіння невинним, купол відважним, рятунок пораненим і воскресіння коханим загиблим?

Бурмоче Палашка, готує свій бісер, постить мемаси: ганяє, як може, тих бісів.

Сусіди лиш бачать світіння і дим... та не ясно: то він з її хати чи орки палають за лісом?

За пів року сива, стара і прозора кваліфікована відьма вийшла подихать надворі.

Кістками світилися щоки. Навколо на диво сусіди ішли такі раді й бадьорі.

Спитала (Палашка чи Льоша): то об скількох орків смерть затупила свою косУ?

– Пізніше ми їх порахуєм! Біжи готуй зілля, у нас в селі свято – прийшли ЗСУ!

* * *

Маша гортає думки, як книжки. Йде районами спальними.

«Встигнути до комендантської. З'їсти салат. І бути коханою».

Машу уже нічого не підковбашує і не тривожить.

Вона сторгувалась з собою: просто робить усе, що може.

Працює. Плаче й голосить. Тримає свій світ. Буває в шаленому гніві.

А ще вона любить безмежно близьких, каже про це. І навіть сміється.

Ненавість на скронях її проступає холодним срібним інеем.

Вона проклинає ворожі ракети. І швидше б'ється тоді її серце.

Маша не пам'ятає минулих амбіцій, факапів, невдалих років.

Вона волонтерить: шукає зимову форму для колишніх чоловіків.

Зовні спокійна, як крига чи штиль, та плаче в душі стоголоса струна.

Курить. Молиться. Знає, що знов буде березень, прийде нова весна.

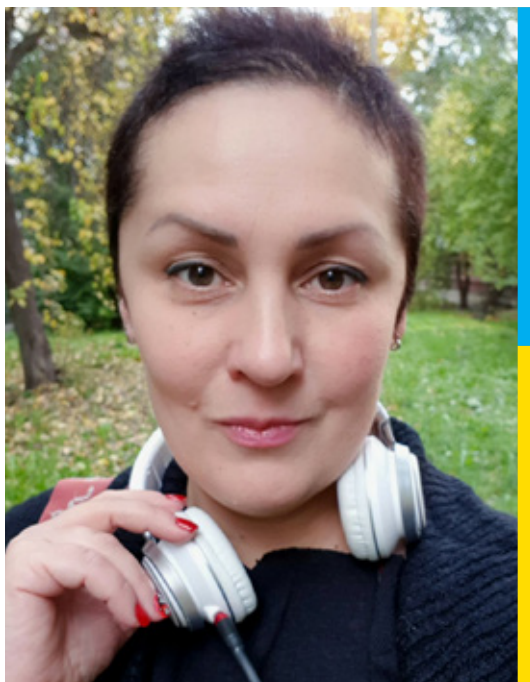
Маша вірить у перемогу. Тоді буде місце для ніжності
і птахів,
Театрів, кіно й кавування, фотосесій, квітів і мистецьких
дахів.
Маша проста, нечісана, стильна. По-голлівудськи крута.
Раніше носила метелики, співала у хорі на православні свята.

Тепер же... Чуєш, проблема у тім, що немає у Маші свого
«тепер».
Є зуми, донейти і закупи. І поминки є, бо щотижня хтось зі
знайомих помер.
Маша всім рідна, як мати Тереза. Яскрава, як хірургічне
світло в лікарні.
У неї є віра в потужну зброю. І надконкретні до усіх богів
запитання.

Чому вже у кращому світі родичі з Півдня і Сходу – старі,
дітлахи й молоді?
Щоб відплатити за них, що саме боги зготували тим
виродкам на Страшному Суді?
Як довго до пекла, бо кажуть там спека і може ще досі світло
дають?
У Маші раніше був шарм, як казали. Зараз на тому місці
рахунки для ЗСУ і лють.

Її очі, мов криця з «Азову», а тіло – потужні сталеві, вже
механічні хорти.
Маша вивчила стільки лайок і прокльонів, що Боже, ніколи
їм і цього не прости!
Вона, як воєнна мадонна: чи то просити у неї спасіння, чи то
її спасти.
Ми всі зараз Маші. Ми ними стаємо спеціально – щоби
перемогти.

Наталя Полухіна

1975 року народження, за бабусею по мамі чистокровна українка. Народилася у Мінську, потім жила у Донбасі та остаточно переїхала у Київ. Членкиня НРУ з 2000 року. З 3 з 8 років, коли «бамбілі бамбас», займалася волонтерством. Раніше працювала у ІТ майже всім, тепер маю новий фак 3D-візуалізатора та дизайнера інтер'єрів, хочу відбудовувати Неньку вже зараз та після перемоги, тому продовжую навчатись, навіть коли нема роботи через кризу. Співаю, фотографую портрет, атмосферу й архітектуру, граю на музичних інструментах, люблю велопогулянки, руїни, занедбанки, подорожі та квартирники. Пишу вірші та оповідання з 13 років.

Маю двох талановитих дітей-музик. Війна забрала в мене багато людей, близьких, світлих та коханих, після чого перейшла на українську, маючи діалекцію.

Кривава мова

Між безвихіддю та спустошенням,
Між глухим кутом й порожнявою
Чорною швидкою листоношею
Йду у кут глухий до ночі млявої.

Смерк імлистий підкотить хвилями,
Мов руками думки колише.
Жаский вечір глядає пильно
За таємничим переміщенням.

Нам новину несу безглузду,
Божевільну, за сенсами хрустку:
Ще багато помре від струсу
Нелюдського у мов би людському.

В нелюдському бесхресно блазливо,
Хутко випатрана порожнеча.
То як жінка дитини позбавлена,
Хірургічно відтято де що,

Щось важливе, колись уплекане
Та угойдане з колисковою.
Там відтято, а тут з лелеками
Народилось новою мовою.

Там відтято, а тут ще й додано.
Всесвіт пише мені листи,
Що біжить до нас допомогою,
Коли чемно горять мости.

У когось там відтято чисто,
Абортовано те, що в інших
Розквітає барвисто, іскристо
Чим Усесвіт сторінки пише.

Перебувши у повній повні,
Починаю свою розмову,
Що у декого мертва кров,
Ну а дехто є тричі скровлений.

Крізь пітьму, що взирає примружено
У холоднечу м'яку та чесну
Моя місія йти, де звужено,
Де місток і ось-ось та тресне.

Моя місія бути поряд
Та казати усім, усім:
Ще живі проміж свят та коляд,
Проміж мертвих та цих світів.

Між святих та створінь пекельних,
Між лицарів та гвалтівників,
Коли чорно-червоне шельмо
Вишиває з димів, з гаїв,

Продираємось крізь копиці
Літер, висновків, за обрій.
А війна взагалі не закінчиться,
Поки є тут хтось з нас живий.

Поки хтось залишається дихаючи,
Не спустошений, повний лір,
Ще багато помре, помре тричі,
Перш ніж вирвемо з пекла мир.

Колотнеча. Коштовна воля,
Розпадлючена зла ціна.
Між проваллям, синявою й полем
Проростає крихка війна.

Це війна за криваву мову,
За двокрап, за співочу мить.
Кров відтяли. Тож буде кров
Мови, що в горлянцях болить.

Біженцям

Коли ти просто підеш,
Коли лунає драйвовий блюз,
Коли колискова муз
Музик, що брешуть

У кожній стрічці про щастя,
Щастя, що вимагає самовіддання,
Що вимагає відчаю від тендітної пані,
Якщо пані хоче впасти

У обійми пана та писати вірші.
Скоріше за все нічого не вийде,
Не вийде у той тиші,
Якої ти прагнула де ін де.

Зрештою жовто-блакитний вагон
Адського потягу залізною річкою
Тягне тебе до Польщі, добре, що хоча б не у полон!
Була панночкою, стала дичкою

Твоя дочка, вона більш доросла,
Ніж ти, бо вона на самоті,
коли ти пишеш та плачеш вночі.
Чим виправдовуєш свої помилки та коси,
Відтяті у розпачі?

Полоненим та загиблому коханому, волонтеру

Тож я пальці за вас хрестом,
За тих, хто попав у полон,
Вдячна, між Богом, комп'ютером та котом,
Що я не серед тих, хто любив Шанель та Луї Вуїтон,

Що я не помилилася країною,
Що в мене люта кров та у душі кривава лють.
Дитина до мене лине,
Все це мене,
Залишиться перемога.
Одружуся коли небудь,
Буду готувати та прибирати
Та все таке, але не зараз.
А тоді, коли всі вони підуть за ґрати,
А ти прийдеш до мене
Уві снах,
Коли дитина до мене лине,
Щоб не відчувати той жах.

Ти прийдеш та втішиш,
Заспокоїш та скажеш, що добре все,
Що тобі вже не боляче,
Тільки вітер дими ще несе,
Але зараз ти зайвий у цієї тиші,
Там, де кров та життя тече...

Бог

Вони казали, що Бог є,
А я бачу, що Бог – степ,
Дикі зіниці зірок у ніч,
Бог – це весна й у край січ.

Вони казали, що Бог серед нас,
Та кулі летіли кудись туди,
Де хтось заховав наш увесь час
Все, що зосталось за мить до біди.

Вони казали, щоб Боги це ми,
Але не чую від Бога слів.
Бог це таке, що за рік до зими
Виє чудовиськом серед дворів.

Вони казали, що Бог надає,
А він впав під залізо пащ.
Мені головне, що Бог є,
А якщо нема, є Дух дір та хащ,

Дух темряви, гілок, корінь, шурхітів,
Дух, що пахне горілим та злим.
І якщо мені вибирають між світів,
Я оберу, де Дух це мій дім.

Вони казали, комусь молись.
Я чую замість молитов виття.
Мій Бог не той, хто прийде колись,
Колись, коли все від нас відтято.

Мій Бог це Дух, коли біль ущух,
Стріляє в них серед ниток дощу.

Спалені мости

Отже... спалені всі мости.
Світ розподілен: «до того» та «після».
Світ – це межа, тут десь я, а там ти,
Ми та вони, гасла та числа.

Вже не повернем рожевий світ,
Через оману він десь за ґратами.
Ми це острів, що вічність стоїть
Серед морів, марнотратства та зради.

Як ми звемося, коли разом?
Хто ми, чому? Вік торкається скронь.
Наше ім'я Буча, Марік, Азов,
Чи то Ірпінь, чи то Херсон...

Ми ще живі, але може й ні?
Може зависли у лімбі у вибуху?
Та не зміряємось у війні,
Та не приймаєм поразку духу.

Хто ми, бо в нас не свої імена,
Лиш позивні, номери та звання.
Наші домівки забрала війна,
Ми діти лісу, війни вовчєня,

Доньки, сини трав, землі та зірок,
Ліпші батьки один одному.
Лиш би встояти іще один крок:
До дому, до дому, до дому.

Холод, полон, безробіття, борги,
Жах, біль, а поряд Європа.
Річками землю тримають боги
В пострілах, снах та окопах.

Кожен тихенько гадає: коли
Кров свою випустять кати?
Чи дочекаються батька малі?
Чи дочекаються мати?

Що ж, коли спалені всі мости,
Зроблено незворотньо,
Я відчуваю, що є ти
Чую тебе скрізь безодню,

Моя Україна,
Ти ще жива.
Поки є земля та глина,
Пострілами йде трава

У ціль
Постійно й суціль.

Доньці, яка їхала у евакуацію скрізь лінію бойових дії

Посторожу тут усе: сонце, вітер, кольори.
Декуди їдеш ти, я дивлюсь до гори.
Котика везеш та маленьких братів,
Терпляча, яскрава, люба донечко... Утім

Це було те саме, на що чекали всі,
На що не чекали, не клали зусиль,
Проти чого уночі молилися тихенько:
Впала правда мертвою, лунає побрехенька!

Доню, донечко моя, куди тебе везуть?
Де побачимось? Коли? Де тебе знайдуть?
Сторожу твоє усе: двори, сади, вітра.
Повертайсь до дому, мила сонячна пора.

Весна, квітень, смак рожевий, пахощі, квітіння,
Літо тоне у полоні кольорів та тінів.
Та багаття розквітає по за небокрай.
Тож якщо не повернешся, то ж не забувай.

*У руках доньки Наталі
картина Олени Клімової
«Маленькі українці», 2022*

Любов Мілевич

Любов до України виливається в авторських поезіях. Світлі барви, мрійливість, оптимізм, цілюща сила, жива кров стугоняють в жилах творів. Завдяки великому терпінню, наполегливій праці душі, здобула шану і повагу не тільки на Волині і в багатьох куточках України, а й за її межами: в Канаді, Польщі, США, Білорусії тощо. Пісні також здобули велику популярність. Її твори виховують, облагороджують, одухотворяють!...

Рішучість

Та ніч була чорніша, ніж смола.
Розп'явши вись гарматним гулом,
В мій дім війна зненацька увійшла
Й націлила у мене дуло.
Аби забрати на життя права,
А я була уже й без того
Наразі хвора, ледве-ледь жива.
Але... Але у серці – з Богом!
О Господи! Невже мені – кінець?..
Жахлива думка в мозок лізла...
Невже мої всі плани – нанівець?
Молитва з вуст лунала слізна,
А в горлі аж гірчило полином!
Ні доньки поруч, ні синочка...
Зайнявся дах... Посипалось вікно...
Вже й на мені горить сорочка.
Хлющем зі стелі хлинула вода
І жевриво на тілі погасила.
Мені померти вкотре Бог не дав,
Запульсувала кров у жилах.
Я поповзла... Я встигла... Я змогла
З палаючого вибратися дому.
На ноги ставши, стерла піт з чола
Й себе відчула по-новому.
І ось, нарешті, я вже в укритті,
Зализую вогненні рани.
У голові вже помисли не ті,
Не ті стремління, інші плани...
І я сама себе не впізнаю
Після жорстокого прицілу.
В оселю орки влучили мою –
І я в химеру їхню вцілю!

Солдатка

Вони прощались, як востаннє,
Наговоритись не могли
Про нинішнє, вчорашнє, давнє...
Збіг час – не вгледіли й коли.
Вони прощались і не знали,
Що, як настане мить нічна,
Серця їх вірні роз'єднає
Непередбачена війна.
В бадьорім настрої хлопчина
Спішив додому і гадав,
Що завтра стріне знов дівчина...
Але нагрянула біда!
Влетіла в дім ракета грізна
І спопелила все до тла
І звістка дівчині невтішна
Про смерть коханого прийшла.
– Та ні! Та як? Не міг мій Боря! –
Навзрид вона кричала так,
Що аж посивіла від горя,
Та заглушив її літак.
І ось... поблизу – вибух, спалах.
Уламок врізався в плече.
Упала Настя і не встала.
Струмком із тіла кров тече...
Відкрила очі у лікарні:
– Я тут? Де мій коханий, де?!
Борисе!!! (Та надії марні...)
Вже він до неї не прийде.
– Благаю, лікарю, будь ласка,
Мене додому відпустіть.
– Ні, вам потрібна перев'язка
І лікування. Потерпіть.
– А можна завтра? Ради Бога!
– Ні-ні, вас ледве ми спасли.
Ще необхідна допомога!
– Коли ж дозволите? Коли?!

Скажіть мені... і я полину
На фронт. Я так туди спішу
За Україну, за родину
Громити бестію чужу!
Я відомщу московській «раші»
За кров пролиту, смерть братів,
За всі поневіряння наші,
За плач сиріт, за сльози вдів!..
Ні краплі страху – в жоднім оці.
Невдовзі дівчина пішла
У бій, як сотні добровольців,
Супроти путінського зла.
Тож не вагалась ні на йоту.
І з автоматом у руках
Глушила орківську сволоту,
Строчила ним по блудниках.
Ідею славному мала Настя:
Спалити гідру у котлі
Й Країну Гідності і Щастя
Побудувати на Землі!

Найзапекліша війна

Сталась найзапекліша війна,
Найненависніша для Планети.
Москалі нещадно нищать нас!
Танки, дрони, бомби і ракети...
Україна в битві знемоглась...
Гинуть славні істинні Герої.
Заступися, Господи, за нас!
Порятуй нас від росії злої!
Заступися, Отче, за дітей!
Визволи народ від геноциду!
Досить, досить масових смертей
На слізьми і кров'ю землю вмиту.
Втихомир атаки вогневі,
Скинь з нас вражі утиски і петлі,
Та не дай рашистському главі
Спопелити цілий світ у пеклі!

Моя кохана Україно!

Моя кохана Україно!
Славетний краю дорогий!
З тобою скрізь я докорінно.
Твої пильную береги.
З народження – твій син я вірний,
Керманич твій і захисник,
Довіку – твій слуга покірний
І визволитель – рятівник.
Твої залатую руїни.
Твої втираю сльози з віч.
Я – лицар твій. Я – українець.
Тебе чатую споконвіч.
Я в серці з Богом і з тобою,
Мир бережу твій і народ.
А як впаду на полі бою,
То з гордістю, що ПАТРІОТ!

ЗСУ

Хвала і честь героям українським,
Хто за Вітчизну у бою поліг,
Кого закатували орки звірські,
Кого не стріне батьківський поріг...
Кому донька не кине́ться в обійми,
Хто в школу вже її не відведе...
Про них демонструвати будуть фільми,
В історію з них кожен увійде!
Ми пам'ятаємо... Ми не забудем...
Світ – явний свідок варварських тортур,
Як нищили людей, дітей, споруди...
Та ЗСУ – то наш незламний мур!
Захисники і захисниці вірні –
Герої Української Землі,
Хорообрі, непоборні, непокірні...
Із німбом переможним на чолі.
Низький уклін усім вам від народу!
За вашу міць і непохитний дух...
Прийміть від нас любов у нагороду,
Заслужену, ціннішу всіх заслуг!

Вимріяна Перемога

Ударить дзвін... Війни скінчиться лють,
Навік замре повітряна тривога.
Настане вимріяна Перемога,
З усіх усюд лунатиме салют!
І птахи слатимуть нам свій привіт
У небі мирному понад ланами.
Це буде свято, вистраждане нами,
Яке запам'ятає цілий світ!
І сятимуть тисячі облич,
Віночки вдягнем з квітів і колосся!
І сльози щастя всім нам щоки зростять
Під феєрверків тріумфальний клич!

Одне бажання нас єднає всіх:
Скоріше б дочекались Перемоги!
За неї ми боролись до знемоги,
Її ми наближали, хто як міг.
Безмежно вдячні ми захисникам,
Героям нашим, друзям зарубіжним,
Борцям за волю, воїнам успішним,
Братам-помічникам, рятівникам!
А Перемога близько!.. Потерпіть!..
І звільнимо наш край від московитих,
І Україна вічно буде жити.
Немарно пролили ми кров і піт.
Немарно у двобої полягли
Сини і доньки нашого народу.
Нам Україна дана в нагороду,
Щоб ми її любили й берегли.
Жовто-блакитну стрічку у косу
Вплету я, одягнувши вишиванку.
І пронесу в душі я до останку
І радість України, і сльозу.
Жадаю всіх обняти залюбки
Під миролобним переможним стягом,
І кожному вручити за відвагу
Волошки сині й жовті нагідки.

Молімось!

Молімось люди, ради Бога,
Громадами всіх міст і сіл –
Допоки є в нас дух і змога,
І оптимізм передусім.
Докіль є в кожному серці віра,
Надія і палка любов –
Щоб Україна уціліла,
Щоб ворог нас не поборов!
Керуймось Божим заповітом!
Відкиньмо помисли брудні!
Молімось, людоньки, всім світом!
Життя – планеті! Смерть – війні!

Бог — у поміч!

Днями і ночами я молюсь до Бога,
Прощення благаю за гріхи.
Не лиши у горі, Господи, нікого,
Без надії, мрії і снаги!
Порятуй страждених, що в тяжкій недугі,
Визволи заблудлих із ярма,
Та пошли в гіркий час незрадливих друзів,
Щоб війни спинити злий дурман.
Дай нам розуміння, віри і любові,
Честі, милосердя й доброти,
Щоб у спеку, зливу й холоди зимові
Вміти один одного спасти!
Україна сильна! Дух наш непохитний!
Підлих ворогів чекає крах!
Символ миру й волі – стяг жовто-блакитний
Майоріти буде у віках!

Оплот Батьківщини

Нас немарно звать українцями.
Кожен з нас – Батьківщини оплот.
І наповнені всі, по вінця, ми
Добротою: моряк чи пілот...
Чи ми просто є піхотинцями...
Кожен з нас – волелюб, захисник.
У бою тяжким із ординцями
Мужній дух наш ні в кого не зник.
Навпаки, стали ми сильнішими,
Згуртувавшись в єдиний кулак,
Ще добрішими, ще ріднішими,
Тільки б вигнати злих вовкулак
З дорогої нам Україноньки.
Як обожнюємо ми Її!
Під негаснучим німбом зіроньки
Землю звільнимо від паліїв!
Українці – то горда нація!
Що б не сталось – вони у строю.
І талантом своїм, і працею
Прославляють Вітчизну свою.
Чи цивільні ми, чи то воїни,
Для всієї планети – взірці!
І пишаємось ми Героями!
Де, скажіть, є такі ще борці?!
Скільки подиву в кожному подвигу,
Що вершать наші доньки й сини,
До останнього б'ються подиху,
Світ виймаючи з вогнищ війни!

Я – українка!

Я – українка і пишаюсь тим,
Що нею залишаюся до скону.
Служу під неба німбом золотим
Народові і Божому закону.
Стійка і мужня – не скорюсь рашні,
Хоча у неї зуби дуже гострі.
Не зраджу я ні мови, ні рідні,
І не страшить мене ворожий постріл.
Ні вибухи, ні сотні перепон
Мене не здатні збити із дороги!
І навіть як візьмуть мене в полон
Катів я не злякаюся нітрохи!
Я – українка! І зі мною Бог,
Мій вірний Охоронець, Визволитель.
Чого боятися, якщо ми – вдвох?
Господній син Ісус – мій Покровитель!

Світ не забуде!

Ватага орків жалюгідних
Забрала в тебе друзів, рідних,
Відраду, їжу, воду, дім...
І спокій твій передусім.
Кати трясли тебе щосили,
Тягли за коси, в груди били,
Зв'язали руки чимтугіш
І піднесли до горла ніж.
Фашисти! Раша безголова!
Закрили рот, щоб ти ні слова!..
В безтямі скверни і хули
Поклали ниць – і роздягли.
А далі... Будучи брудними,
Неадекватними, чумними,
На кпини брали задля втіх,
Знущались підло, хто як міг.
Тобі, дитинко, – жити й жити б,
Цвісти, як маківка у житті!
Але пішло все шкереберть.
За крок – тебе чекає смерть.
Із ран сочиться кров невинна,
А під тобою – чорна вирва.
Та раптом вистрілив рашист,
Майбутнє вбив твоє і хист.
Ще й потоптався по українці.
Так не робили навіть німці
В час Вітчизняної війни!
Та гірше всяких мук страшних
Тебе ще й облили бензином
І спопелили за хвилину!
Та хто дав право, звідки зло
До нас убивців принесло?..
«За що їй смерть? – питаю в неба, –
Що буде снитися загребам,
Ненависникам і катам,
Що зводились на п'єдестал?..»

Вони ж – на дно упали з нього,
Бо не жили у мирі з Богом!
Світ не забуде весь той жах
Малої дівчинки в очах.

Віра в майбутнє

Сирена сповістила про загрозу...
Сирена сповістила про біду...
Тікаю я з поезії у прозу,
Біжу, лечу у сховище чимдуж.
І не встигаю... Боже, не встигаю!..
Ракета в мене цілиться чужа.
Я падаю – й на місці застигаю,
Тремчу, як перелякане пташа.
Почувся вибух... Палахтить довкола...
А я лежу і думаю: «Жива!!!»
Дивлюся, поруч догорає школа
Моя, недобудована, нова.
З усюд – ракети, черги кулеметів...
Та що за напасть? Що то за жахи?
Якби була я у бронезилеті,
Тоді б лиш кинулася у біги.
Знов чую вибух, та вже в іншому боці.
Десь урагани гатять далину.
Я мала б зараз бути на уроці,
Та мить переживаю навісню.
Я мала б зараз діточок навчати,
Красу любити, дивосвіт життя...
Але мені так хочеться кричати:
Рашисти геть! Та знов сирен виття...
Летять із неба гради, бомби, дрони...
Біжу під обстрілами в укриття.
Душа, здається, лопне й захолоне,
Та не спиняється серцебиття.
І ось я вже у сховищі глухому,
Проте і в ньому спокою нема...

Усе двигтить, гримить, гучніше грому.
Зловмисна смерть полює за всіма.
Але докіль у серці є ще віра
У Бога й перемогу ЗСУ,
Ми з України виметемо звіра,
І з неї зробимо Передову!

Не довіряйтеся рашистам!

Не довіряйтеся рашистам,
Негідникам і брехунам!
Вся їх політика нечиста,
Достоту вже набридла нам.
Та є між нами ті, хто вірять,
Що їм росія блага дасть,
І потрапляють у свавілля
Під варварсько-садистську владсть.
Своя у ворога приманка.
Удаву здобич лізе в рот.
А тих не жде солодка манка,
Хто підло зрадив свій народ,
Пішов на службу супостатам,
Аби в кайдани запрягти
Сестру, дружину, матір, брата,
Дітей... О, Господи святий!
Та хто ж ми, та які ж ми люди!?.
Хіба ж Ти нас не закликав
Мир берегти всякчас, повсюди!?
Гірка недоленька, гірка!..
Гризня – натомість гуманізму.
Війна – натомість доброти.
До болю прикро від цинізму,
Від суєти, від марноти...
Герої гинуть... Край наш гине...
Убивства – замість каяття!
Вогонь... Руїни... Домовини...
А Бог – дав право на життя.

Докіль не знищені дочіста
Кремлівським ворогом лихим,
Не довіряйтеся рашистам!
Пильнуйте рідні береги!

Єднаймося!

Ніхто не думав, не гадав,
Що це всерйоз, що неодмінно
Московсько-путінська орда
Піде війною в Україну!
Земля палає з краю в край,
Рашисти нищать люд по-звірськи,
Та наш народ за виднокрай
Ординців шле по-українськи.
Та цього мало їм... Вони
Новими сунуться роями,
Бомблять завітчані лани,
Сади, музеї, школи, храми...
Ідуть загарбницькі бої.
Чого чекати від навали?
Кати, зловмисні крадії
Скарби у нас пограбували.
Багатства вдосталь нагребли,
Ще й закордон продати можуть.
Смоли б наїлися, смоли!..
Прогнати гадину ворожу.
Із української землі
Аж до останньої паскуди! –
Час кличе. Згиньте ж, москалі!
Й ноги тут вашої не буде!
Вставай, народе мій, вставай!
Дай відсіч ворогові гідну!
Час боронити рідний край,
Здійснити мрію заповітну.
Вперед! Єднаймося! Гуртом
Ми кодро знищимо зміїне.
Без України ми – ніхто!
Без нас – немає України!

Україна переможе!

Україна – в небезпечнім герці.
Рвуть їй тіло й душу на шматки
Мракобіси, кляті людожерці,
Гірші, аніж дикі хижаки.
Ллється кров народна через вінця.
Змиლოსердся, Господи, почуй
Кожен зойк живого українця,
Кожен крик дитячого плачу!
Вбивство, мародерство, гніт, насильство,
Спалювання рідних берегів...
Викликають ярість і презирство,
Й антипатію до ворогів.
Де це бачено, щоб гвалтували
Ще ні в чім невинних немовлят?
Господи, врятуй нас від навали,
Що прийшла з московського кремля!
Зупини ворожість навіжених,
Доки посекундно час не збіг,
Доки є надія ще! Невже ми
В світі найгіршіші за усіх?
Терпимо тортури нескінченні...
Темрява вкриває сонця схід.
Чи ж то ми довіку непростенні,
Чи ж то карма знищує наш рід?
Боже, погань усмири зміїну!
На колінах молимося Тобі.
Збережи, звільни нам Україну
В цій страшній смертельній боротьбі!
Ти ж усіх нас любиш, Отче милий,
Тож любов у кожному розбуди!
Захисти нас, щоб нечисті сили
Щезли й не верталися сюди!
Ти простиш усіх нас, не інакше.
У квітках засяє, в колосках
Вільна Україна – Сонце наше!
Мир наш – у Всевишнього в руках!

Зникне в безвість марево вороже,
Встануть з мертвих села і міста.
Україна точно переможе!
Бог її пильнує неспроста!!!

Безсмертна...

Я чула стогін України.
Здрігавсь від нього цілий світ.
І розпинався крик чайний.
З путі збивався пішохід...
Я бачила криваву ружу,
Що захлиналася від бід.
По Україні гризли душу,
Виймали очі із орбіт.
Хребет їй прагнули зламати,
Спинити дихання в момент...
Та не скорилась мужня мати,
З ординських вирвалась тенет.
І розгромити всю, під корінь,
Свідомість, мову, тіло, дух...
Орк вирішив. Та в непокорі
Вона вставала із недуг.
З вогню палаючої печі,
В життя і смерті на межі.
І знову, випрямивши плечі,
Спасала рідні рубежі.
То ПРАВДА в ній торжествувала,
З лиця земля змітала зло,
Аби загарбницька навала
Своє знесилила жало.
Щоб не підносила сокиру,
Не зводила свій кулемет
На Батьківщину волі й миру
Під хижий акомпанемент.
Рашисти гірко помилились,
Що Україні буде крах,
Дарма тягнули з неї жили!
Вона ж – БЕЗСМЕРТНА у віках!

Наталія Ненюк

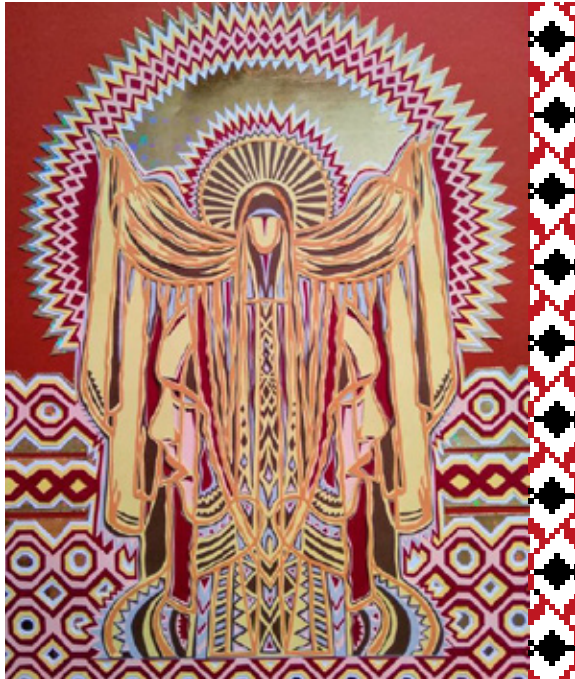
Авторка трьох поетичних збірок «Я ЖИВУ», «МУДРОСТІ НАМИСТО» та «ДОРОГА ЛЮБОВІ». Народилась навесні 1964 року в с. Лелів Чорнобильського району Київської області. Після аварії на ЧАЕС проживаю в смт Рокитне Київської області.

* * *

Над Маріуполем Матінка Божа!
Сили свої в покривало взяла –
І очищає повітря щасливе
І осяває душевні діла!
Матінко Божа, повітря очисти,
Теплим дощем земельку омий,
Дай нашим воїнам воду з криниці!
Дай їм життя і багато ще сил!
Земле родюча, Земле могутча,
Стань ти стіною – життя збережи!
Тебе засієм і поцілуєм всі, хто живі!
Миру Вкраїні, миру у світі!
Зорями небо вночі закривай!
Сили Вогню, і Повітря, і Вітру,
Сила Води – допомагай!

* * *

Переможемо, переборемо,
Пересіємо і пожнемо!
І поборемо злого ворога,
І до нього ми морок пошлемо.
Не ходи, враже злий,
На поля і на роси,
Не пали, враже злий,
Українські покоси.
Бо горітимеш сам
У пекельнім вогні,
Бо згорять та ще й згинуть
Всі міста, москалі.
Бо згорять, спопеляться.
Всі, що вас породили.
В забуття ви підете,
Щезнуть навіть могили.
Бо цураються люди,
Вовкулаків, та орків,
І земля ваше тіло
З нелюбов'ю пригорне.
Бо знущались над нею –
Над святою землею,
Бо бомбили і били,
(Скільки птахів померло?!)
Скільки знищено риби,
І лісів, полів, квітів?
Скільки згублено вами
Діточок малих в світі!
Ви пропащі навіки –
Божевільні каліки!
Вам не буде нагоди
Будувати заводи.
Бо майбутнє своє
Ви вже знищили всюди,
Не пробачить земля,
Не пробачать вам люди!

А земля українська
Зацвіте знов садами!
Піде полем дитинка
До щасливої мами!

Будуть зорі нам сяять
І співать соловей,
Перемога постука
До Вкраїнських дверей!

* * *

А я бажаю тобі вдосталь
Любові, радості, тепла,
Щоб добрі люди йшли у гості,
Щоб щирою була Душа.
А я бажаю тобі вдосталь
Розмов з коханими людьми,
І щоб не мили тобі кості,
І щоб співали солов'ї.
А я бажаю тобі вдосталь
Творінь прекрасних для людей,
Снів позитивних, зорі в коси
І посмішок з твоїх очей!
А я бажаю тобі вдосталь
Тепла душі і в серці світ,
Щоб жито родило в погості,
І щоб в любові довгих літ!
А я бажаю тобі вдосталь
Світлих думок, яскравих днів,
І щоб були в господі кошти
І щоб майбутнє у синів!

А я бажаю світу вдосталь!

Обіймаю з любов'ю Землю
Обіймаю з любов'ю Всесвіт,
Обіймаю прожиті весни,
(Так багато вже льоду скресло...)
Обіймаю щасливу маму,
і терплячого батька, і бабу...
Обіймаю душею своєю
І котів всіх, і щирю собаку...
Обіймаю я простір навколо,
І п'янке випиваю повітря...
Обіймаю я Чорне море
І у горах зриваю квіти!
Обіймаю я друзів сердешних,
Обіймаю і мало знайомих,
Хай нам мир принесе
День прийдешній,
Хай війни вже не буде нікому...

Обіймаю я сина і брата,
Обіймаю кохану невістку,
Обіймаю сватів я крилато
І сусідові руку потисну...
Обіймаю похмурі дерева
І травичку зелену у полі,
Обіймаю я вітер і хмари
І прошу їх забрати болі.
Прошу миру, прошу перемоги,
Хай додому приїдуть солдати.
Супостат хай забуде для чого
Увірвався у нашу хату,
Хай поверне додому, до свого,
Хай там творить, що заманеться
І забуде до нас дорогу.
Хай нам Сонце ясне усміхнеться!
Обіймаю я Всесвіт з любов'ю!

Із серії «Лікбез для себе»

Де пахнуть гроші – там щезає Дружба...
На перший план виходить тільки служба.
Служіння не Душі, а лиш Мамоні,
Що сипле гроші на липкі долоні.

Де пахнуть гроші – там зникає Совість,
Тобі лестиво, солодко говорять
І переконують, що ти найкраща в світі,
Бо треба їм проблеми вмити рішення...

Де пахнуть гроші – там немає Правди,
Бо правда, якщо є – вона назавжди.
А як немає – відповідь проста –
Нічого особистого, умова є така.

Де пахнуть гроші – там зникає Гідність,
І там живе і трудиться вже підлість,
Душа затюкана у закутку сидить
І злякана в шпариночку глядить.

Де пахнуть гроші – там немає Волі,
Бо грошей блиск там грає на долоні,
А Воля скута із цепків монет...
Такий з'явився в світі аргумент.

А гроші, гроші... Вони мають бути!
Та стільки, щоб про Душу не забути.
Бо є Закон прийому та віддачі!
(Лихими іноді бувають гроші здачі...).

Я – жінка!

Я – жінка, мама, донька і сестра,
Я – колискова пісня в надвечір'ї,
Загадка Всесвіту, жива вода,
Я – казка, я – легеньке біле пір'я.
Я – мудрість роду, я – його скала,
Що не допустить болю і тривоги.
Я, справді, грішна, справді, я – свята,
Коли дітей чекаю край дороги.
Я – жінка, я – сопілка у душі,
Я – кольорова райдуга над полем,
Морської хвилі гребені страшні,
Коли моїй родині чинять горе.
Я – пташка, що сховає всіх дітей, –
В грозу і в дощ прикриє своїм тілом.
Ромашка в полі – для душі людей,
Голубка біла, яка править миром.
Зросла в любові і люблю весь світ.
Дарую світу і красу, і радість.
Я – жінка, я – надії, щастя цвіт, –
Моє насіння ще себе покаже.
Бо змінить колір смутку на любов,
Добро і радість на Землі розсадить.
Я – Жінка! Я – величнєє крило, –
Живу для щастя, хай померкне заздрість!
Я – жінка, я – душа і сіль Землі,
Я – тиха річка, пісня солов'їна,
Я – жінка, ніжність Всесвіту в п'їтмі.
Я – Жінка! Я – квітуча Україна!

Поночі, темно... На вулиці зимно...
Лиш незбагненне світло в душі.
З вірою в мир та перемогу,
Воїни наші тримають ключі.
Ті, що від щастя даються Богом!
Ті, що в боях здобувають вночі.
Воїни наші в холодних окопах,
Вогнище навіть не в змозі зробити,
Бо поряд ворог, наш клятий ворог
І неможливо себе засвітить.
Я відсилаю промінчик світла
В Бахмут далекий та Соледар.
Хай відлітає гарячим привітом
Та оберегом моїм воякам!
Янголе милий, янголе світлий,
Злого катюгу з землі відведи,
Ти протримай свої крила над світом,
Землю від ворога, нас вбережи!
Янголе милий, янголе світлий,
Низько вклоняюсь тобі до землі,
Бо ти стомився літати над вітром
І берегти наші вжахані сніги...
Дякую, Земле, за твою милість,
Що дарувала котів та собак,
Бо у окопах вони наловчились
Попереджати про бурю в боях.
Бо насторожі ці милі створіння,
Чують наближення зла, ворогів,
Гріють любов'ю і мають уміння
Полікувати дух вояків.
Янголе милий, янголе світлий,
Дякую птицям, що голос дають,
Що попередять – зло на подвір'ї
І пересторогу нам вірну дають.

Дякую вітру, що хмари ганяє
І піднімає у небі грозу,
Що літаки тоді ворог не знає
Як вилітати – прикутий, кажу.
Янголе милий, янголе світлий,
Ти зігривай наших хлопців вночі,
Хай відпочинуть, сни їм присняться,
Рідна домівка, доньки й сини...
Янголе милий, янголе світлий,
Ти попрацюй, допоможи!
А в перемогу ти відпочинеш –
Я почитаю про волю вірші...

Дніпро...

Господи, дай все забути!
Як із цим жахом їм жити?
Їхніх батьків не вернути
Бомбою вражою вбиті!
Господи, діти маленькі
З жахом на небо летіли,
Рвались маленькі серденька,
І пошматоване тіло...
Ті, що вцілили в німоті –
Вимовить слова не можуть...
Жили тихенько в турботі.
(Янголи їм допоможуть).
Чи заблокує їм пам'ять,
Щоб ці жахи їм не снились?
Але немає вже мами...
Руки дитячі трусились..
Що тут сказати – не знаю..
Втішити тут неможливо...
Бомби ворожі літають...
А я все ще вірю у диво...

Молитва за полонених

Болить душа за наших полонених,
Що втрапили до ворогів скажених.
Бо ті порушують усі людські закони,
Якщо порушили землі наші кордони.

Прошу у Бога захисту для вас,
Прошу повернення додому в тяжкий час...
Прошу, щоб Янгел вас завжди оберігав.
Щоб і силу і надію в житті дав.

Прошу, щоби тепло з душі завжди було,
Щоб мами прихисток і батькове крило
Закрили біль і сум, і спрагу, і безвихідь,
Бо вас чекаємо додому на утіху
Своїм малятам, мамі і землі.
Бо вас чекають гори і сади,
Бо кожен, хто в душі несе любов,
З нею поділиться знову і знов
Благаю Небо дати вітерець,
Щоби душевним ранам був кінець,
Щоб Сонце ваше тіло обігріло,
І щоб вороже кодро налюдніло.
Я руки підіймаю над землею,
Я прикриваю щастя вас імлею,
Туманом білим рани вам промию –
Молюсь, як вмію, як я розумію...

Повернення чекає Україна,
І молимося за доньку і за сина!

Варварам (передбачення)

Прийшли, щоб знищить Україну,
Вбивати жінку, дівчину і сина,
Понищили дороги і оселі,
Порожні та зруйновані є села,
Ви нищили всі наші АЗС,
Та Дух свободи жив, живе – воскрес!

Народжені ми вільними всі є,
Бо Україна є, вона – живе!
Посіяли і урожай збирають,
Бо свою землю всі обороняють.
Ви, варвари, нас палите і б'єте,
Але до себе жахом повернете –
Згорить москва і зникне пітер ваш.
Різниця в іншому –
РУКИ НІХТО НЕ ДАСТЬ!

Задачі (передбачення)

Задачі, що поставив Всесвіт,
Сьогодні у Душі Воскресли,
І даний Богом Президент
Несе завдання цих знамен.
Давно вже люди говорили –
Відродить мир нам Володимир.
І ось настав час нелегкий,
Коли ми бачим помилки
В будові нашої країни –
Раніш, бо справді натворили –
Десь схилили, не там пішли,
А десь зарились у кущі.
Сьогодні Володимир наш
Виконує Земний наказ –
Об'єднує народи всі
За мир і світло в боротьбі.
Козацький дух у збройних силах
(Земля всі гени відродила).
І перемога світла буде,
І буде мир, і будуть люди.
Бо, хто прийшов до нас з мечем –
Лежить в землі сирій корчем!
А Україна засіяє
Хлібами, стиглим урожаєм!
Та об'єднає увесь світ –
Такий земний є Заповіт!

Олександра Жукова

Народилась 27 вересня 1975 року в родині лікарів. До Бородянки переїхали з Києва 1978 року. Закінчила Бородянську середню школу №2. Після закінчення Київського національного медичного університету ім. Богомольця з 2001 року працювала лікарем-стоматологом Бородянської ЦРЛ. Любов до книг, власне до літературного слова розвинулася у письменницьку діяльність ще з дитинства і триває досі. Любов до української пісні дала змогу бути учасницею народного ансамблю української пісні «Криниченька». Після народження трьох дітей закінчила курс сценаристів. Авторка збірок «Час та поезія, або Хай живе...», «По-нашому, по-простому». З 2015 року – член Конгресу літераторів України. Зараз волонтерка. Мистецтво, поезія та написання прози, вивчення мов, допомога тим, хто потребує, молитва за Україну та діти: Софія, Ілля та Лідія – це мій теперішній Всесвіт. І віра у перемогу та повернення додому...

* * *

Холодний березень... У Прощену неділю –
Прости, мій добрий Боже – не пробачу
За цих дітей, що вже з дитинства посивіли,
За тих, хто вже ніколи не заплаче...

Цей лютий березень... Гори у пеклі, ірод!
Я не пробачу дев'ять діб підвалу,
Де замість світла – не дитяча віра,
Де не світанок – морок зустрічали...

Я не пробачу, кляті, жодної руїни.
І материнським своїм словом проклинаю
На всі віки, а не до сьомого коліна,
Колишню братню ненаситну зграю.

* * *

Мамо, стеліть мені зілля на Трійцю,
Щедро кладіте долі,
Бо ще страшно насниться...
Кидайте рясту доволі!

Вкрийте любистком поламані вікна!
Всю засипайте хату!
Я до зеленого звикну...
Та щось полину багато...

Мамо, так гірко... Той дух полиновий
Мій забиває подих...
От і наснилося знову,
Що хтось там по рясту ходить.

Мамо, стеліть теє зілля зелене!
І помоліться, мамо...
Тихо мій час замість мене
Ходить по хаті днями...

* * *

Шкіра, обпечена сонцем.
Я відчуваю.
Жива.
Ангелу мій – Охоронцю,
Поруч ти є?
Бо жнива.
Чорні жнива по країні
Творить затято
русня.
Хтось підірвався на міні...
Хтось... а здалося,
Що я.
Сто заховались в підвалі.
Бомби. І тиша
Німа.
Душу на сто розірвали,
Як розірвалась
Зима.
На закривавлену крицю
Падає попіл
З хатів.
Я вже не можу дивиться,
Але дивлюсь.
На катів.
Ти, зубожіле створіння,
Раб і по суті
Вже мрець.
Ти відчуваєш горіння
Наших незламних
Сердець.
...Шкіра, обпалена сонцем.
Руки потріскані
Вщертъ.
Воїну мій – Охоронцю,
Слава Тобі!
Оркам –
Смерть.

* * *

Попелом розбомблених будинків
Вітер східний голову вкрива,
Посивілі коси запліта барвінком...
Жінко, чи жива ти?.. так, жива...
Проростають в серці полиновім
М'яти парості, любисток пророста...
Жінко, ти жива у кожному слові,
Що не скажуть змучені вуста.
І весна іде, по вирвах трави
Сіє, щоб загоїти твій біль –
Жінко, не зникай. Не маєш права!
То ж до тебе линуть звідусіль
Спраглі материнської турботи,
Спраглі материнського тепла –
Роздавай усім душі щедроти,
Хай з твого нап'ються джерела...
І відродяться на зрошеній сльозами,
На твоїй згорьованій землі,
Змученій під східними вітрами
Рути-м'яти парості малі...

* * *

Щодень чекаю на повернення додому...
Щодень чекаю на валки новин,
Коли попри щоденну втому
Віддам своїй землі уклін...

Щоночі в снах коротких – ненька-Україна,
Щоночі прокидаюсь...ні, не там,
І молитвами від загину
Рятую власний храм...

Щовечір сподівання маю на світанок,
Щовечір на ясну зорю молю,
Що на моїй землі настане
День без скорботи і жалю.

Щоранок похвилинно звістки знову...
У серці, як розпеченим мечем,
Застигне біль мій світанковий...
Щоранку знову обпече...

* * *

Ти щасливий.
Ти ще маєш мрії.
Я ж просто
Жива.
Підійди, я тебе зігрію –
Все ж тепліше,
Як серця
Два.
Віднесу у своїх
Долонях
Тривогу
І страх.
Я була там з тобою,
В полоні –
То ну його
Нах.
Не спиняй ні на мить
Польоту
В керунку
Мети.

...Підіймаю себе
Із ліжка,
Щоб просто
Йти.
Не питайся, що там
Зламалось –
Зламалася
Вісь
Або світла мені
Замало
Взимку стало
Колись.
Ти щасливий.
Ти ще маєш мрії.
Мої ж –
У підвал.
Підійди, я тебе зігрію –
Все ж тепліше,
Як серця
Два.

Різдво моє зосталось у підвалі,
Де залишила всі свята і сміх,
Де радість стала килимом зі сталі,
Де віра ледь трималась за поріг...

Різдво моє сиділо у куточку,
Тримаючи руками навхрест світ,
Що падав щохвилини по шматочку
І кидав Україну в жерло бід...

Різдво моє ховало у кишені
Хлібець, який дбайливо загортав
Мій татко у папір... І віри повні жмені
Він віддавав онукам. Все віддав.

Різдво моє лежало на матраці
Посеред каменю, землі і темноти...
А зверху готували на пекельній таці
Свою вечерю вогняну чорти...

Різдво моє трималось відчайдушно –
Ані сльозини, ані слова. Молитви.
Закам'яніло. І стояло непорушно
Посеред темряви і люті неживих.

Різдво моє замішувало тісто
І випікало хліб під обстрілом орди.
А поруч бомбами вже знищували місто...
«Не доведи, Господь, не доведи...»

Різдво моє молилося невтомно
За тих, кого нема, за ще живих...
Різдво моє залишилося вдома,
В підвалі, в чорних чоботах простих...

Вікторія Ковалевська

---

33 роки. За освітою – філолог, працюю вчителькою англійської мови у школі. Війна застала мене рано-вранці, коли я збиралася на уроки до улюблених учнів. Наступні 10 днів пройшли в окупації, коли у холодному вогкому підвалі приватного будинку ми по черзі з сином та чоловіком голосно читали дитячу книжку, поки не засинали, щоб хоч якось приглушити моторошні звуки пострілів та вибухів, від яких дім здригався. Добре, що це була товста книга з багатьма сторінками! Так історія про Різдвозавра врятувала нас. Опис різдяного дива подарував віру в диво і моїй сім'ї. Потім, справді чудом, нам вдалося вирватися з Бородянки до сусіднього села, а через три дні – поїхати за кордон до мами, щоб через півроку повернутися в зруйноване, але таке рідне серцю містечко з надією, що все відбудується і буде ще краще, ніж раніше.

* * *

Лежала тремтіла старіла сивіла...
Чи спала – не знала, хоч їла – не їла.
Розплющить лиш очі так сильно хотіла!
Усі 10 днів не жила – животіла.
І хоч журавлем в ірії відлетіла,
Надію плекала, щоб імла зітліла,
Породження зла – щоб саме себе з'їло
І знов зацвіла би моя чарівлива...

* * *

Де мій дім? Там, де це тіло –
Спить, болить, пливе, біжить,
Їсть форель, новини, вміло,
Хоч даремно, вчить й кричить?
Обіймає найрідніших,
Слуха птахів речитатив,
Не пускає близько інших
І ненавидить катів?

Чи аж ген за небокраєм,
Де лишилася душа –
То співає, то ридає...
Де руїна і краса.
Де безцінні усі миті,
Де ти певна, що живеш,
Де думки не з соцмереж,
Де не знаєш, куди діти
Мрії, що стирчать з пожеж.

Там мій дім, де поруч вишні,
Де і в гаражі – фен-шуй.
Де світанки дивовижні:
Лиш не спи, давай танцюй!
Де в сусідів руківверхів
Линуть звуки поміж хат,
Торф горить, тліє поверхня,
На паркані – мокшів мат.

Де квартири без віконець,
Де вулиці без людей,
Там, де сотні теплих сонець
Раптом згасли в один день.
Де маля не знає тата,
Де в людей нема ідей,
Де дорослі враз дівчата,
В мороці – театр тіней.

Там живуть прям на могилах,
Співом стишують сирену,
Там літає смерть на крилах,
Гра в рулетку – незбагненна.
Там перед очима труп
І зав'язуються берці,
Там стоять в черзі по суп...
Й кожен камінь – милий серцю.

* * *

Скажи мені, виродку, нелюдів син,
Від кого конкретно мене ти звільнив?
Від друга, добріше не знати Землі –
Возив до лікарні в мої чорні дні,
Коли син маленький й боялась, що втрачу,
Він поруч з'явився – це моя удача.
Коли всі забули про дату важливу,
То він пригадав і розважив дитину.
Коли із лиж падають, бува, довелося,
Подав добру руку і прибрав волосся.
Коли вся компанія гнала вперед,
Лише він чекав на мій велосипед,
Питав, чи стомила, чи пити не хочу,
Казав, коли хлопці лиш мозок морочать...

Звільнив ти дітей від світла їх мами,
Щоб в темряві вічно блукали світами?
Від подруги розуму, яким надихалась,
Щоб рідна їй мати та й не впізналась?
Чи лікарки, що всю вагітність спішила
За першим дзвіночком, коли я просила?
Від жінки, що була зразком стилю в місті?
Що всі заглядались на її намисто...
Від кращих з людей, що в операційній
Життя рятували як надто безцінне?

Коли твоє звільнення несе такі муки,
І біль, тихий розпач, і навіки розлуки,
Коли мета твоя – кривава сваволя,
Облиш мене, дай бути в друзів неволі.
І мрію, нехай це не можна робити,
Щоб швидше звільнився ти із цього світу!

* * *

Що з того – вечорами зводить щелепу від болю
і в горлі застряг непережований шматок
яблучних мрій, безцільних дій і невисказана хвоя
образ, прокльонів, ненависті, що линуть до зірок.
Нехай мільйон думок роїться, стогне, безжально б'є
і сняться мертві птахи, і ти сама – лелека.
Нога в болоті, хтозна – крок зробить чи впаде.

Непевність захлинає!

Боїшся повернутись, хоч вже зима далеко.
І все летить і мчиться равлика ходою,
вишневий шлях у вічність тече між схилів фраз.
Та день, що став вже роком, обніжений журбою,
дарує знов так щедро любов, що без прикрас.

* * *

Рідне місто за сьогодні
Геть прославилось не тим.
Була хата, були діти –
Залишився порох й дим.
Я ненавиджу вас, орки!
За нудоту в животі,
Кожну слізку сестри й мами,
Ігри сина непрості.
«Мам, пограй зі мною в лего?
Я тут танка збудував!
Ким ти будеш – Україна
Чи путло, чорт його б взяв?»
За шибки, що тремтять в вікнах,
За спакований рюкзак.
За коктейлі, що навчилась
Готувати, як мастак.
Мапу вивчила району,
А була раніше – нуль.
І за всіх людей невинних,
Що загинули від куль.
За невпинний check новин
І пекучі від сліз очі,
За зпаскуджені мости
І передвесняні ночі...
Чуть не можу ваш «язык»,
Та домовлюся зі страхом:
Поки стане сил і слів,
Проклинатиму вас на х@й!

Поліна Лучко

19 років. Режисерка і засновниця театральної студії «Зарево» в Бородянці. Займаюся з дітьми третій рік. Закохана в рідне слово. З дитинства пишу вірші. Перед війною видала першу збірку віршів «Омріяна поезією». Люблю Україну, дітей і обійми. Знаю, що українці – найкращі люди у світі і вірю в скору перемогу нашої незалежної України!

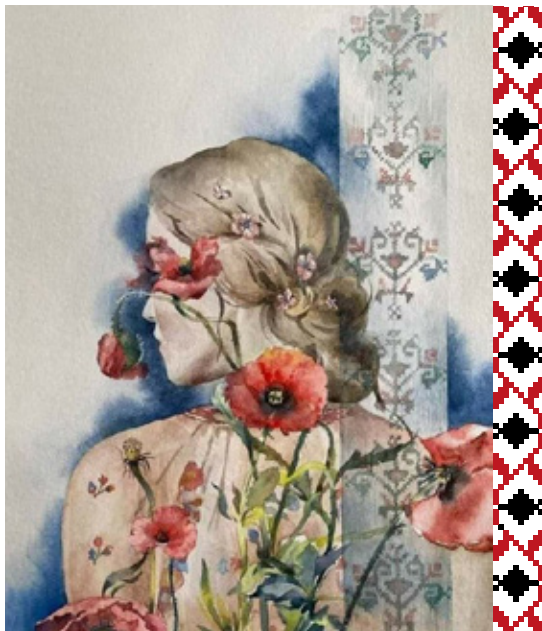

Під світлим небом в добрий мирний час,
Під сонячним промінням навесні,
Біля будинку посадила кущ троянд,
Які яскраво кожен рік цвіли...
Високі і червоні в буйстві барв
Нагадували про сезон тепла...
Вона пила холодний м'ятний чай
І милувалась ними із вікна...
Та тільки осінь холодом дмухне,
Відразу ж квіти мерзли й швидко в'яли.
В душі у жінки смуток через це,
Бо розуміла, що зима не за горами...
Самотня в хаті в засніжене вікно
Щовечора дивилась й сумувала...
Нічого взимку на клумбах не цвіло,
Тому на вЕсну залюбки чекала...
І коли лютий вже збирався йти додому,
А через тиждень мала бути весна,
Стрічати цвіт троянд була готова,
Та не зустріла, бо прийшла війна...
Валізи... Розпач... Втеча і безвихідь...
Евакуація... Проблеми... Сльози, біль...
Вона залишила свій дім тоді відкритим,
У неї навіть не знайшлось ключів...
Залишила в порядку все, на місці,
Й тікала з думкою про повне забуття...
Відкрита хатка у засніженому місті,
Без жодних символів минулого життя...
Але ми завжди повернемося в свій край!
Крізь тижні, місяці чи крізь роки...
Бо тільки вдома найсмачніший чай
Й найзапашніші в світі пиріжки...
Й вона верталась по слідах в кінці зими,
Лапатий сніг іще кружляв у вальсі...
Не знала, чи лишилось щось після війни,
Але ішла з надією на щастя...

Глибокі очі наповнилися слізьми,
Бо від хатини не залишилось нічого...
В жорстокий лютий холодної зими
Її привів бентежний шлях додому...
Чи дім тут був? Чи тут колись хтось жив?
Здавалося, нікого і ніколи...
Лиш мерзлий кущ троянд в саду розцвів,
Він через сніг здавався біло-червоним...
Він квітнув ніби в спеку, ніби влітку,
І його вперше не злякали всі морози...
Зірвала з боєм одну червону квітку,
Її розсипала пелюстки по дорозі...
Це її спомин про знищене минуле,
Про рідний дім у рідному краю...
М'ятного чаю в нім уже не буде...
Лиш кущ троянд залишився в саду...
Р. С. Знаю, що узимку троянди не цвітуть,
Але у вірші буває неможливе.
У серці жінки квіти ті живуть,
А разом з ними пам'ять і надія...

Дихала вранішнім містом в колисці туману,
Мокрим осіннім асфальтом і теплою зливою,
Дихала прілістю зілля й колючим каштаном,
Дихала правдою чистою, мріями й вірою...
Вдихала п'янкi аромати зеленого літа,
Безмежні простори блакитних прозорих озер,
Вдихала майбутнє й глибоку жагу в слові «жити»,
Дихала світом й любов'ю до всіх... А тепер?
Запах війни кожен раз забирає повітря,
Та кисню ковток ми маємо все ж дочекатись...
Дихати болем, сльозами і злістю не вийде...
В подібній війні можливо лише задихатись...
А взимку усе неживе і без запаху щастя,
Холодна і люта пора надовго прийшла...
А може не варто на неї ось так ображатись?
Бо білу красу її також убила війна...
Вдихати б скоріше надію, любов й перемогу,
І світ захопити яскравістю, миром й красою...
І швидше пройти цю нещасну чорну дорогу...
Й навчитися дихати взимку своєю весною...

* * *

Ніби все те ж саме: ті ж ліси, й поля,
Ті ж сліди на стежці, дощиком умиті,
Те ж блакитне небо, та ж міцна земля,
І ті ж самі милі та дорослі діти...
Запах у повітрі – рідний, як раніше,
І лелеки знову на моїм даху...
Тільки якась інша полохлива тиша...
І будинків менше стало на шляху...
Тільки якісь люди не такі, як знала,
У скорботі лиця, очі у сльозах,
Їх уста німіли, а серця страждали,
Бо все пережите – у душі, не в снах!
Тільки якийсь погляд – відчайдушний, дивний,
В нім не прочитати ні добра, ні зла...
В нім багато болю, він уже нерідний,
Бо його накрила зранена війна...
Серце із рубцями, а душа без віри,
Втомлена дорога йде за горизонт...
Ніби ще любов є, ніби є надія,
Але все руйнує повний смерті фронт...
Ніби все те ж саме: ті озера й ріки,
Ті ж птахи літають і зима мете...
Ніби у природі так буде навіки...
Ніби все те ж саме, але все не те...

* * *

Ненавиджу війну за те, що розділила,
За те, що з деякими не зустрітись ніколи...
За те, що не усіх любить навчила,
За те, що діти вже не ходять в школу...
Ненавиджу за кожне знищене життя,
За усі сльози нещасних матерів!
Ненавиджу за невідоме майбуття!
Й за тих, хто не живе вже, а хотів...
Ненавиджу за те, що ми тікали з дому,
Ненавиджу той день, коли з'явилися кати!
Ненавиджу за смуток через втому
Й за те, що досі там наші солдати!
Ненавиджу війну за все загибле!
За неспокійний сон і сіре небо!
За те, що так знецінене потрібне!
За те, що зараз тільки одне треба....
Ненавиджу за знищену весну!
За те, що кожен день когось ховають...
За те, що літо в нас минуло не в Криму
Й за те, що досі живі ті, що убивають...

Зірвала кайдани і кинулась в бій,
Мов птаха, що з клітки на волю злетіла!
Поринула в простір вкрадених мрій,
Відчула, як швидко вирости крила!
Мрії тікали, вона їх ловила,
У скриньку свою обережно ховала...
Та мрії про щастя, про мир в Україні
Чомусь не ловились і стрімко тікали...
У музиці вітру і в шепоті трав,
В холодних краплинах грибного дощу
Кружляла навколо осінніх примар
У пошуках мрій, що вернули б весну...
У пошуках мрій, в яких жило літо,
І мрій, що принесли б нам осінь щасливу!
В тих мріях не можна на відстані жити...
Вони мають мир повернути в країну!
Ось так і шукала ті вкрадені мрії...
Ось так і кружляла у вирі подій...
І досі шукає наша Вкраїна
Чарівний куточок загублених мрій...
Які б відродили надію в життя,
Й які б захистили від лиха чужого...
У миті без мрій нема майбуття,
Тому Україна шепоче до Бога:
«Я довго в неволі всі мрії ховала,
Я довго залежна від інших була,
Та зараз віддам усе, що збирала,
Аби лиш душа і воля жила!
Всю скриньку моєї надії й любові,
Тобі на долонях у небо несу!
Земля моя зараз заплямлена в крові,
Та не забирай мого серця красу!
Всі мрії минулі мені вже не треба,
Я з ними вже щастя ніяк не отримаю...
Бачити хочу своє мирне небо!
Достатньо з всіх мрій цієї єдиної!»

Монолог солдата

«Я був у пеклі й повернувся в рай...
Мене тримали у полоні кати...
Та я боровся, захищав наш край,
Для мене прикладом були інші солдати...
Ми – не планети, ми не зійшли з орбіт.
Ми – воїни, що рухаються прямо й вперто,
Та страшно, якщо промайне чимало літ,
А ми пропустимо в житті свої моменти...
Війна – це боротьба за те, щоб жити!
Війна – це чорний ліс, душа без Бога.
Війна – бажання вижити і вбити!
Війна – відсутність будь-чого живого.
Єдиний теплий спогад – це родина,
Сім'я щодня ставала вірою душі!
Бо життя пролітало зі швидкістю: рік мов година...
Година прискорених кадрів страшної війни...
І коли ти без сил, голодний і втомлений дуже,
Коли в голові через вибухи вже маячня,
То до мене підходив хтось зі словами: «Мій друже,
Як не ти – то хто інший стане на захист життя?»
Й я вставав і ішов, я падав й боровся,
Бо така моя місія на рідній Землі.
Я шукав краплю віри у купі ненависті й злості,
І саме вона моїми руками кидалась в бій.
Казати багато... Я винесу думку єдину,
Вона мою душу досі тривожить щоденно:
Не страшно загинути за неньку свою Україну,
Страшно, якщо ця загибель буде даремна...»

Порожня аптечка, ліки допиті...
Немає ні світла, ані води...
Нешасна старенька, сльозами умита,
Ходить понуро то туди, то сюди...
Щось виглядає, шукає ікони,
Переглядає альбоми старі...
Згадує все, що минуло, із болем,
Бо зараз на всьому – шрами війни...
В вікні – прохолода, втомлена осінь,
Немає яскравості, сонця не видно...
І раптом... Та ні... Їй, мабуть, здалося...
Здалося, що хтось відчинив її хвіртку...
Скрип пролунав, хтось ввійшов обережно...
Чи справді хтось є чи марево мрій?
Стара затремтіла, в душі так бентежно...
І до дверей кричить: «Хто ви такий?»
Тиша німа... В очах блищать сльози...
Мати впізнала дихання рідне...
Відчинені двері... Син на порозі...
Мати упала в теплі обійми...
Вже ліки не треба, оновлені сили,
Щастя вже поруч із нею навіки!
Мати зустріла єдиного сина!
Знову старенькій хочеться жити!

.....

Більше б таких історій писати...
Більше було б у світі добра...
Щоб на війні наші солдати
Ніколи не втратили віри й тепла...
Щоб повертались щоденно додому,
До рідних своїх, до друзів, дітей...
І щоб біль війни їм не снівся ніколи...
Боже, боронь, цих незламних людей!

Як чекають світло сонечка вночі,
Як чекають взимку на тепло в кімнаті,
Як чекають у щасливий світ ключі,
Так вона чекала подарунок в свято...
Ось ведмедик із рожевим бантом,
Гарна товста книжка з купою казок,
Ось цукерок різних на столі багато,
Це все не підходить, їй треба квіток...
Ось велика лялька, схожа на людину,
У блакитній сукні кольору річок,
Та вона не тішить цю малу дитину,
БАйдуже на ляльку, їй треба квіток...
Ось сорочка біла, вишита нитками,
В маках і волошках золотий вінок,
Ось настільні ігри їй дарує мама,
А дитина плаче... Де ж її квіток?
Зараз за кордоном – у чужому світі,
Поруч – її мама й її старший брат,
Ніби у безпеці, та дитина скиглить...
Хочеться додому в свій квітковий сад...
Хоче засинати в своїм ріднім ліжку,
В рідних стінах вдома справді міцно спати,
Прочитати втретє свою рідну книжку,
Обійнять за шию міцно свого тата...
Й неважливо скільки їй дарунків буде,
Скільки ігор, коштів – справа тут не в цьому...
Бо дитяче серце рідне не забуде...
Тож, вона чекає на квіток додому...

Україно! Рідненька! Ти чуєш мене?
Я з тобою весь біль щодня розділяю...
Я з тобою, як добре, і зараз, як зле...
Я серцями народу тебе обіймаю!
Україно! Тримайся! Дихай! Люби!
Не здавайся нізащо! Весь світ із тобою!
Мрій і літай! Смійся й живи!
Зі мною ділись і щастям, й журбою...
Ти могутня держава! Ти незламна твердиня!
Я тобою живу і вірю у тебе!
Я душею тебе обіймаю, Вкраїно!
Я з тобою і в сонці, і в синьому небі...
Я з тобою в росинці ранковій прозорій,
У мальві, у тиші і на війні...
Я з тобою у щасті і з тобою на волі,
Я з тобою в пекельнім і страшнім вогні!
Україно! Чекай! Іще трішки! Вже скоро
Ти воскреснеш і янгол з небес прилетить!
Тільки сильною будь! Господь із тобою!
Він не зможе в біді тебе залишити...

Ольга
Фещенко
~~~~~

Народилась на Житомирщині, у місті Малин. Патріотка України, волонтерка, співзасновниця Благодійного фонду «Оберіг Відродження» (Бородянка). Авторка-упорядниця першої книги волонтера «Живі історії війни». Вірші пишу з дитинства. Люблю життя, природу і ціную свободу людини!!!

Мене війна сильнішою зробила,
Навчила жити й цінувати час,
До творчості зміцнила крила,
Подарувала шанс зустріти Вас!
Ви з різних континентів і держав,
Але Ви так прониклись нашим горем,
Що руку допомоги простягнули нам
І огорнули нас турботи морем.
Ми такі різні, з різних ми держав,
Спілкуємось на різних мовах,
Та розуміємо, що час настав
Боротись разом – спільний у нас ворог.
Ви нас приймаєте в своїх державах,
Як рідних селите в домівки і даєте шанс,
Допомагаєте нам у військових справах.
Усім, чим можете, підтримуєте нас.
Ми дуже вдячні вам за допомогу!
І прикладаємо всю свою силу й міць.
Ми разом відсвяткуєм Перемогу!
Хай буде Мир і щастя без границь!

* * *

Ви – дике плем'я, орки, палачі,
Прийшли, коли всі мирно спали.
Ви підкрадались підло уночі.
Так «визволяти» йшли, а ми не знали.
Ви прокладали шлях собі вогнем,
І знищували все, що ми створили:
Будинки, храми і простих людей,
І навіть мертвих – цвинтар і могили.
Що буде далі? Як це зупинити?
До перемоги йти і знищувати вас?!...
О, Боже, як же це простити?
Це ж сам диявол вийшов проти нас!!!

* * *

Моя Україно, яка ж ти Єдина!
Єдина, як син мій і воля моя,
Найкраща у світі, тепер ти в руїнах.
Для всіх ти віднині – Священна Земля!
І ти стоїш, коли в тебе стріляють,
Гвалтують і тримають у полоні,
Тебе вже ріжуть на шматки, тебе вбивають,
А ти тримаєш всю планету на долоні!
Ми так тебе любим і вірим у Бога,
Всі сили кладемо за тебе в бою,
Я знаю, що скоро прийде Перемога!
Ніхто не здолає країну мою!

* * *

Що ти зараз робиш, сину рідний мій?
Все я уявляю вдома образ твій,
Як я хочу кави, що ти готував.
Згадую, як турку ти в руці тримав...
А тепер тримаєш зброю – автомат,
Ти для України – захисник, солдат.
Я молюся Богу, янголів прошу:
«Бережіть! Благаю! – до небес кричу.
Син у нас єдиний, як і Україна.
Наша він надія і любов єдина.
Мріємо, що скоро буде перемога.
Ми свої всі сили віддамо для того.
Ти прийдеш, наш любий, обіймеш родину.
Заспіваєм разом «червону калину».
І так стане легко й затишно в душі.
Напишу я знову радісні вірші!

* * *

Чому моя душа не відігрілась?
Здається, у Карпатах є релакс,
Вже котрий раз сюди я приїздила,
Але так тяжко в перший раз.
Війна іде і знову гинуть люди.
Не можу забувати я про це,
Мабуть, ніколи спокою не буде.
Ця біль рве на частини моє серце.
Не сплю, пишу і знову плачу,
Я думаю, як можна зупинить!?
Тих варварів, ту кляту «рашу»,
Аби вони задумались на мить.
Що творять нелюди прокляті?
Свята земля вже стогне від жалю,
Хай перестануть нас вбивати!
Щоденно Бога я молю!

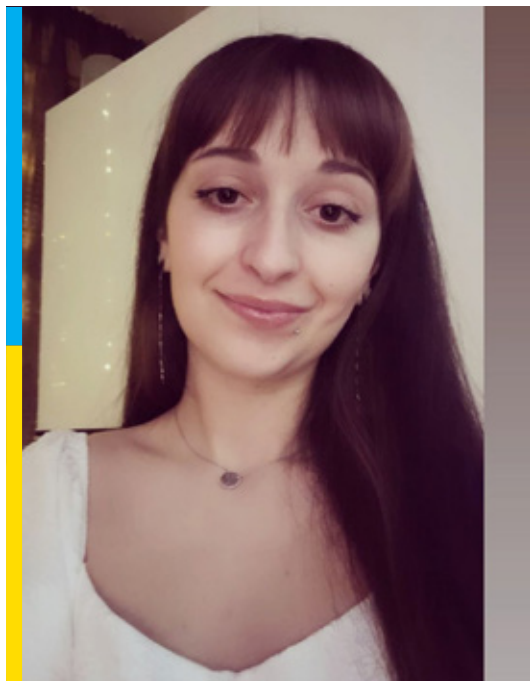
* * *

Як хочеться все виплакати і все змінити,
Та не почнем спочатку те, що вже було...
І як би тяжко не було нам жити,
Потрібно вистояти всім смертям на зло!

* * *

Я в кожному солдаті
Надіюсь тебе впізнати,
Коли дивлюсь новини на ТБ.
Де ж ти мій єдиний,
Сину рідний мій?
Пишеш дуже рідко,
Правди не говориш,
Знаю, що не варто,
Завтра знову в бій.
Я молюся Богу
І прошу у нього
Щастя тобі, любий,
Захисту небес!
Ти борониш землю,
Україну – неньку!
Ти наш воїн світла!
Бережи себе!

Вероніка
Мовчан

Поетеса з Петропавлівської Борщагівки. Родом із Вінниччини, з невеличкого міста Тульчин. Вірші пишу з раннього дитинства. З початком повномасштабного вторгнення творчістю збираю кошти на потреби ЗСУ та закриваю запити від військових. Маю власний проект благодійних творчих стрімів в інстаграмі «Посиденьки у Веронічки», де разом з запрошеними гостями – талановитими українськими поетами, письменниками, музикантами та реперами ділюсь творчість та залучаю кошти для бійців Збройних Сил. За допомогою цих стрімів мені вдалось передати на фронт 2 автомобіля, закрити кілька запитів по медичним потребам військових. В своїй творчості орієнтуюсь на екзистенційну, мілітарну та громадянську лірику. Прагну розвивати українську літературу та після здобуття Перемоги започаткувати власну платформу для популяризації молодих українських авторів.

Смокі

Нема як стриматись вже не вперше...
Завчасно, бачте, ми постаріли,
Нам плакати стало уже несила:
Вбивають братів вони наших менших.

Гарненький цуцик, маленькі лапки...
Він ними був якось скинув миску;
Хотів, щоб грався із ним Дениска,
А не ховав спересердя тапки.

«Збирайся, Смокі, ми виїжджаєм,
Давай, маленький, хутчіш в машину,
Нема на роздуми ні хвилини,
З тобою ззаду поїде мама».

Повзуть машини в одній колоні
І кожний подих, мов манна з неба,
Кому б, здавалось, цивільні треба
Із білим прапором у салоні?

Збирає слідчий світлини в папку:
Нема нічого навкруг живого,
Нема ні доброго, ні святого,
Лиш обгорілі маленькі лапки...

Присвята військовому

Він хотів би вірити в те, що у світі все так, як було,
Що коли він додому вернеться у ніч на Різдво,
Позбиває сніг з берців та нишком ступить до хати:
Він би вірити хотів, що зможуть його впізнати.

Осінній

Осінь, на диво, настала
Ледве б її щось спинило:
Вражі забуті могили
Вкрились густим покривалом...

Ще не одна прийде осінь,
Перш ніж кістки постлівають
Тих, хто не втрапив до раю,
Хоч і навколішках просить.

Ще не одна тонна листя
Мусить упасть, щоб згноїти
Тих, хто з лукавим «привітом»
Знищив сусіднє обійстя.

Дощ має лить без спочину,
Щоби той ґрунт окропити,
Де поржавілим копитом
Тупцялась недолюдина.

Скільки ж в землі є терпіння?
Замість-бо добрив отрута,
Вирви вгризаються – чути,
І до ядра аж тремтіння.

Може б та осінь зухвала
Врешті до нас приєдналась,
Щоби спинити той галас
Від чергової навали?

Втілилася б у болота
В грози рясні, блискавиці,
Хай ворогам же здійсниться
Відьом невпинна робота.

Може б для цілого світу
Осінь на захисті стала,
Щоби очиститись вдало
Й знову прийти після літа?

Літ хоч мине не десяток,
Зло аби вимити з ґрунту,
Осінь прийде! Аби бути!
Бути для наших нащадків.

Понеділок

Павутина мого хвилювання розплелася на всю Україну,
Досягає підвалів у Львові та найглибших станцій метро
Аж у Харкові, де сховалась мого друга уся родина;
Досягає також Одеси в коридор, де мій брат Сашко.

Я пишу навіть попри відсутність покриття у моїм телефоні,
Може ж з'явиться та відпустить мій з двох слів
запитальний клич –
«Як ти?» Боже! Аж трясуться мені долоні,
Так-бо хочеться саме зараз біля себе своїх облич.

І хвилини тягнуться довго, розростаються сивим в коси,
І таблетки вже не працюють, і дарма що гідазепам,
А комусь уже подзвонили, гомонять, витирають сльози,
Я ж пишу, ніби це пришвидшить віртуальне вітання нам.

Хух, в мережі: «та я нормально, лиш побилися всі тарілки»
Я радію: «то купим нові, головне те, що ти жива!».
Я радію, але і плачу, бо комусь у цей понеділок
Від якоїсь своєї людини так і відповідь не прийшла.

Ручка

(присвячується Ірині Фількіній)

Я не знаю нічого про цю ручку маленьку тендітну,
Про ці акуратні нігтики нафарбовані червоним,
Не знаю нічого про ці пальчики здаля помітні,
Кому вони належали, хто зігрівав їх в долоні.

Я можу лиш здогадуватись, торкались кого ці пальці,
Кому могли заплітати в школу цупкі косички,
Якому котові спинку чесали завзято вранці,
Чи гладили по голівці вредну малу сестричку.

Я можу лиш уявити, займалися чим ці руки:
Можливо, що фіксували трамваїв приїзд в системі,
Або ж для мультфільму, може, шукали в природі звуки
Чи книгу якусь писали на філософські теми.

Я думаю, що ці руки робить могли вечорами?
Обличчя масажувати, укрити легенько кремом?
У дзеркалі поправляти зі слониками піжаму?
Чи скластися у молитві, звертаючися до неба.

Єдине, що точно знаю про власницю тої ручки –
Це те, що життя спинилось їй у лиху хвилину,
Щоб стати навіки горем для усієї Бучі,
Щоб стати навіки янголом над картою України...

Каталіна Щербак

2003 року народження. Народилася в місті Києві. Виховувалась в багатодітній родині серед одинадцятьох дітей. Навчаюсь на режисера драматичного театру. Моїм найбільшим захопленням завжди залишалися книги. Читаю їх з 5-ти років. Окрім того я пишу вірші та книги, аналізую фільми та вистави, граю на народному інструменті домрі, отримую насолоду від готування їжі, подорожей та спілкування з людьми. Люблю життя та знаходжу цікавинки в кожній миті. Особливою розрадою під час війни стали вірші. В них я виливала свої біль, страх, розпач та любов до рідної землі.

Війна очистила нас від нальотів,
Поздирала цяцьки із несправжнього золота —
І там вигулькували ми справжні:
Нервові, брехливі, із піною в роті,
І добрі, ласкаві, сухі, і прополоті.

Війна, наче дзеркало, засліпила своєю істиною
Про нас, про те, що ми грішні,
І що наші подвиги зовсім неістинні.
Ми діставали себе із пляшок десятирічної давності —
І бачили тільки кісточку з вишні.

Війна підставляла ніжі до горла
І казала кинути любов під ноги.
Хтось із нас, обтікаючи кров'ю,
Читав Святе Євангеліє від Матвія про Ісуса,
Хтось із нас рідній матері перерізував талі дороги.

Війна очистила нас від нальотів,
Розкришила нас світом у джунглях,
І там ми крізь сито бачили стомленого Бога,
Ліпили щастя з уламків падінь і польотів,
Осмислювали те, що Земля завжди була кругла.

* * *

Почепити б мені крила,
Полетіти в далечінь –
Фарбувало б сонце гриву,
Назбирала б аличі.

Заспівало б моє серце,
А душа – зраділа.
Мила б ноги у джерельці,
Не росла без діла.

Поламалися крилята.
Сонце вкрило хмари.
Десь співають янголята.
Тяжко гнуться мари.

Затужили думи-віти.
Плачуть хатки димом.
Не сміються в полі діти.
Вітерець ковтає слину.

Почепити б мені крила,
Полетіла б в далечінь.
Похилилась сива грива.
Не вродило аличі.

* * *

Ти замріяно розплющиш очі,
За вуха закладеш волосся
І почувеш танків відголосся
О п'ятій ранку або ночі.

Ти учора у весільній сукні
Замріяно мені всміхалась,
Уранці з жахом прислухалась
На підлозі коридору біля кухні.

Ти тримаєш у руках те фото,
Де замріяно всміхаєшся мені.
Десь далеко блискотять вогні.
Я сьогодні не вернуся з фронту.

* * *

Маленький хлопчик не пізнає світ.
Він не запросить дівчину на танець.
Над ним тепер співає вітер,
Складає квіти у свій ранець.

Він не піде навчатися на льотчика,
І мрії із дитинства не здійсняться.
Зганяє вітер із землі горобчика,
Продовжує за квітами ганяться.

Він не розкаже дітям про війну.
Його не знатимуть майбутні покоління.
Лиш вітер скрипки зачіпатиме струну
І квіти розпускатимуть коріння.

Ми – малесенькі зірочки в темному небі.
Хтось дмухне один раз – нас не стане.
Упадуть колоскові голівки зі стебел,
У саду солов'ї заспівають востаннє.

Не літатимем нічкою казковосвітом,
Не жбурлятимем сядики у серця.
Ми загаснем, а з нами загасне літо,
І покотиться тихо сльозина Творця.

Хтось дмухне – і насунуть червиві хмари,
Затанцюють примари на стінах планети.
Тихо Бог походжатиме в шароварах.
Ми – малесенькі зірочки в темному небі.

Андрій Бураков

29 років. Громадський діяч, поет, організатор культурних та мистецьких заходів. У дитинстві захоплювався танцями, відвідував творчі гуртки, навіть співав у хорі. В школі був дуже здібним учнем, обожнював історію та уроки літератури. За освітою перекладач (англійська, німецька). З 2011-2016 навчався в Національному Транспортному Університеті на факультеті Транспортних та Інформаційних Технологій. Займався акторською майстерністю в Театрі-студії 11. Брав участь у студійних постановках.

* * *

Не знаю де моє життя –
Я загубив його у Відні.
Двадцять четвертого опівдні,
Коли ми бігли в укриття...

Не знаю де моє життя –
Я загубив його в Парижі
Прийшли на землю люди хижі,
Коли ми бігли в укриття...

Не знаю де моє життя –
Я загубив його у Львові.
Думки роздягнені і голі,
Коли ми бігли в укриття...

Не знаю де моє життя –
Я загубив його в Берліні
Вздовж білих смуг, маршрутів, ліній,
Коли ми бігли в укриття...

Ганна Гураль

Мені 27 років. Ще змалечку почала писати маленькі вірші про природу та співати пісні. Потім вступила навчатися в ХДУ на вчителя української мови та літератури, а вже закінчила в ХНПУ ІМ СКОВОРОДИ. В цьому навчальному році пішла на перший курс КУК. Також займаюся акторською діяльністю і потихенько пишу вірші. Перший вірш про війну я написала в Чехії, працюючи на заводі. Це мене надихає.

* * *

Чому так сумно останнім часом?
Чому не радує нічого нас?
І серденько хвилюється, чому?
Удома похмуро, не видно сонця,
Чомусь так холодно... Чому? Чому?
Скажи, що вже світанок йде.
Скажи, що більше дощ не ллє.
Скажи, козаки гордо йдуть!
Синьо-жовтий прапор несуть.
Дивись не посміхаюся.
Та знай, що я стараюся.
По-всюди ллється кров.
Багряне небо ріже очі.
І бачу, знов світанок йде,
І сонце пробивається,
Із-за гори козак іде,
З перемогою додому повертається.

* * *

Україно вставай! Я благаю,
Підійми свої очі!
Та підводься з колін,
Витри сльози дівочі.
Подивись навкруги,
Ми з тобою рідненька!
Україно, вставай,
Вставай рідная ненька!
Я не буду мовчати,
Я буду кричати,
Говорити усім, всім про тебе казати.
Як ти б'єшся за волю.
Стоїш з козаками і на серці долоню
Мужньо тримаєш.
Україно терпи, я благаю тримайся.
Я тебе обіймаю усім, всім що маю.

Я дівчина твоя,
Я не здамся ніколи,
Ми незламні навіки
Ми одної, козацької крові

* * *

Якщо раніше ми когось просили,
Благали не розв'язувать війну,
То зараз ми з усієї сили,
Підемо в бій, щоб вбити чорноту.
Це все для того, щоб наші діти жили,
Щоб світ на всі часи запам'ятав...
Хто ми такі «українці»
Ми є сила!
Любили ми, кохали мирно,
Робили добрі діла,
Кордони наші ми закриємо
Й імперії їхньої вважайте вже нема.

* * *

Як вщухне біль,
Як стане сонце у зеніті,
Моя країна переможе у всьому світі.
І назва пролуна по всій землі,
Адже ми славні люди, сильні, вільні,
Українці ми!
Я дякую Богу, дякую брату,
Що змогли нашу неньку відстояти,
Дякую, що вибили орду
З священної землі,
Дякую, що землю рідну ви не здали.
Дякую кожному солдату
На колінах, що... Живі.
Що попри все повернулися з війни.
І хай зрадіє їхня мати,
Що чекала сина, виглядала у вікні.
Настане день, піднімем прапор!
Він жовто-синім майорить.
По всій країні сестри й брати
Співаймо гімн України!

Ірина Спірідонова

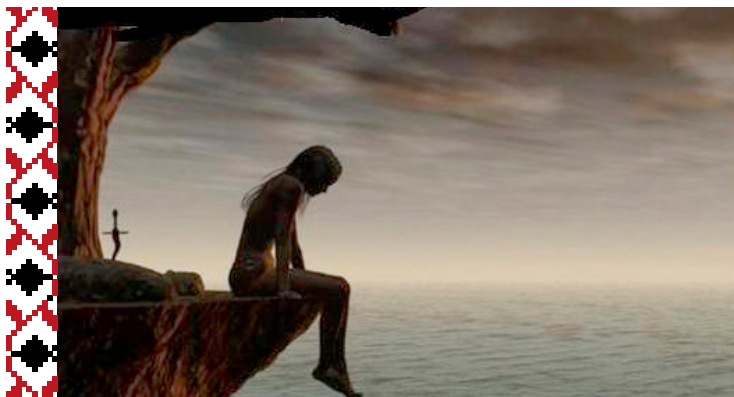
Народилась в Києві у 1984 році. Ніколи не вела щоденників, замість них писала вірші, коли писалось... Останній рік той віршований калейдоскоп є надто насиченим і дуже болючим, та водночас якимось дивним чином зцілює і дарує надію... За що я нескінченно вдячна...

Привіт, мій Бог, я знов прийшла до Тебе,
Дозволиш тут скраєчку полежу...
Я не питатиму навіщо все це треба,
Я взагалі ні слова не скажу..
Звернусь клубочком і лежатиму тут мовчки,
Аж доки Ти не скажеш –
«Все, вставай, вся погань, всі ті дикі монстри-орки
Навіки вже покинули твій край...
Навіщо треба було?
Тут непросто...
Все так непросто навіть я не поясню... –
Щоб Світ зцілювся часом треба швидко й гостро
І точно діяти –
У справжньому бою..
Чи був у Світу вибір? –
Безумовно...
Я сподівався, що вони поборють страх,
Хоч трохи швидше –
Не проллється стільки крові,
І не впаде цей непідйомний жах
На дивовижну, теплу Україну –
Таку гостинну, справжню і живу..
Що жодне її місто не загине...
Що світло світу стримає пітьму...
Та світ злякався – підло і цинічно,
Почав пояснювати, що не їх війна,
І ще щось – таке приторно-логічне,
Тож Україна має впоратись сама
І вибороти право на свободу,
Не тільки власну –
Людства загалом...
А світ в цей час все льє з трибуни воду,
Й не може зрозуміти, що гуртом
Гуртом... не тільки батька легше бити,
Але й тотальне зупиняти зло...

Тож ти вставай і йди вже щось робити,
Бо з рідним краєм тобі дійсно повезло...»
От так от я мовчала біля Бога,
Він довго, тихо й якось сумно говорив –
Про те, що скоро буде перемога,
І що нам неодмінно стане сил,
І що все з часом зміниться на краще,
Бо зло не може виграти війну...
І ще щось говорив – про біль, про щастя,
Про те, що свято вірить в ЗСУ...
Так так, я не обманюю, це правда –
Бігме клянусь – Він так мені сказав –
Що – дій сьогодні, пам'ятаючи про завтра –
Життя не перетворюй на вокзал –
Де всі спішать, і всі чогось чекають,
І люди, наче кадри мерехтять,
І не тікай, бо справжні не тікають –
Вони спокійно й впевнено стоять,
За те, що люблять, що для них безцінне –
Свобода, правда, рідні і життя
І сили стане, стане неодмінно,
Якщо ти дійсно любиш... до нестями...

* * *

Кухня на сьомому поверсі...
Крик застрягає в горлі...
Боже, чому так холодно...?
Де ж та межа у болю?
Сотні життів зруйновано,
Стерто одною миттю,
Списки світів оновлено...
Тих, що було убито...
Тиждень живе трагедія,
Місце вступає іншій,
Рік вже волають медіа
Рік ледь шепочуть вірші...
Світ споглядає екшини
Сидячи на дивані,
Рівень емпатії зменшено,
Ми не спимо у ванній,
Ми розівчились плакати,
Страх замінили злістю,
Ми за всіма ознаками
Стали вже грузом триста,
Кожен з нас є поранений,
Хоч не у всіх і видно,
Доля – суцільна ламана,
Й серце
зі збитим ритмом...

* * *

Ти знаєш про Бахмут?
Це місто...
Це пекло...
Це міць...
Ти знаєш про Бахмут?
Про нього не можна не знати...
Там люди-герої зі смертю стоять віч на віч,
І просять її відійти,
Просять їх не чіпати,
Вони тут потрібні,
Вони тут потрібні живі,
Потрібні незламні і вперті,
Вони тут удома,
На рідній своїй,
На вогнем оповитій землі,
Забули про біль, і про страх,
І про втому від втоми...
Їм просто не можна
Про це пам'ятати тепер,
Жаліти себе,
Як раніше вразливими бути,

І в цьому «не можна»
Проходить іще один день,
А люди-герої,
Ще вчора прості собі люди,
Свій край захищають,
І нистять ординське сміття,
Хоч як буде складно,
Не можна їм рук опускати...
Ти знаєш про Бахмут?
Там бій зараз йде за життя,
За вільне життя...
В кожному місті,
В кожній сім'ї хаті...

* * *

Опція страх на сьогодні не є можлива,
Хочете взяти свіженьку, новеньку лють,
Вона вже сильніша і не така вразлива,
Її безупину тепер в нас із сталі кують,
Із тої з Азову, що може будь-що подолати,
Що встоїть тоді, коли інші дивуються – «як?»),
Її підвезли зараз дуже і дуже багато,
Вона закалилась на фронті, на мінних полях,
У вирвах від бомб, від крилатих ракет і від градів,
Вона заговорена піснею станцій метро,
І їй все одно, що стоятиме нам на заваді,
Вона все здолає, бо іншого вже не дано.

У літа останній день...
У людства останній шанс,
Щоб майбутнє його дітей
Було мирним,
Не як у нас...
Щоб ніхто не їхав на нуль,
Й турнікети – лише в метро,
Звуки пострілів й пісня куль –
Лиш в героїських фільмах в кіно..
І щоб вересень – море айстр
І святкових білих бантів,
І щоб діти у перший клас
Без тривожних валіз й укритів,
Як раніше – колись колись –
Тільки посмішка і букет,
І щоб жодне, жодне із міст
Не вмирало від бомб і ракет...
Зараз в осені перша ніч,
Зараз людство стоїть на межі –
Стільки сумнівів й протиріч,
Найрідніші стають чужі
Й те, що було важливим колись
Вже без цінності і ваги,
Тільки б близькі були живі,
Тільки б зникли всі вороги...

Ти дивишся...
І все, і все, і все...
Ти більше ніц не можеш відчувати,
А біль кудись несе, несе, несе...
Несе кудись... –
Як нас тепер багато,
Тих, що ввібрали ненависть і біль –
По самі вінця – більше вже не лізе,
Ті, від котрих залишилась лиш тінь,
І впертість вижити...
А кажуть десь там криза –
Комусь бензин аж надто дорогий,
А хтось страждає над старим айфоном...
Вам хоч на мить відчути, що є біль,
І що таке є справжня дика втома,
Від того, що ти просиш кожен день –
«Гей, світ, ти як?
Поглянь сюди, ти бачиш?
Я ж не для себе прошу, не жебрак...
О світе, як ти це собі пробачиш?
Чи зможеш жити,
Якщо, раптом, ми впадем? –
(Ми не впадем – лови маленький спойлер)
Та, світе, зрозумій, що кожен день,
Ти сам підтримуєш,
Ти дозволяєш всю цю бойню...»

Маруся

Марина Мелах. Написати про себе, виявилось, складно... Я... А хто я? Звичайна українська донька, яка без пам'яті закохана у свою вільну країну. Свої вірші не можу назвати творчістю. Це – моє життя. Пишу, бо болить. Пишу, бо живу. Пишу, бо відчуваю. Пишаюсь, що я українка. До мозку й кісток. До останнього подиху прославлятиму свою землю. Свою країну. Мою наймилішу неньку-Україну.

У степу широкім,
у далекім краї,
ніжно та ласкаво,
квіточка зростала.
Вона така пишна,
пелюстки багрянні.
Листя оксамитове,
до небес тримала.
Сонце її бавило
лагідним промінням,
а вода джерельная
пестила коріння.
Милувала очі
людям і звірятам,
та не знала, бідна,
що чека розплата.
За красу і велич,
за своє коріння,
забажали нелюди
вирвать з цибулинням.
Рано вранці,
до схід сонця,
зажурилось небо.
Люта нечисть
йшла вбивать —
в цім їй потреба.
Виривали по пелюстці,
видрали з корінням...
У тім злі нема живого.
Тільки біль й насилля.
Сміх і чвари жалюгідні,
чули всі довкола.
Святкували злодіяння
нелюди, потому...

А, в земельці, там де квітка,
жевріє надія.
Там лишивсь один корінчик,
він усе зуміє...
Дні і ночі вже минули,
тижні пролетіли,
сонце тепле та яскраве,
знов красуню гріє.
З віри та любові –
чудеса бувають.
Навіть там, де лихо –
квіти проростають!

* * *

А вже скоро зима.
Уявляєте?
Наче, знову, цей сон
по колу.
Ти п'єш каву, на роботу
збираєшся.
Усе, ніби, стандартно
довкола.
Морозець щипає за
пальці.
А сніжинки прямують
до рота.
Серце спиниться, мов,
у вальсі.
Та за мить продовжить
польоти.
Ти біжиш, за перила
тримаєшся.
Бо ж навколо сцена із
льоду.
П'ята ранку. Ти прокидаєшся,
від холодно-гарячого поту...

* * *

А ти уявляєш те слово?
Таке величне й незламне...
У мене воно на повторі,
бо ж ми, таки, нездоланні.

У вухах лунають трембіти.
Сопілка тіло проймає.
Радіють усі й усміхаються,
а потім ридма ридають.

А я уявляю ту днину.
Ранок, чи ніч-байдуже.
Слово, таке бажане.
Чуєш його, мій друже?

Ластівки в небі літають.
Пісні зведуть солов'ї.
Чуєш, моя Вкраїно,
ми вже перемогли...

* * *

Світе, а ти знаєш –
у нас війна?!
Ти чув, що удома
вмирають діти?!
Радієш, що
сніжна зима?!
А у нас, в бліндажі
гуляє вітер.
Світе, а ти знаєш,
що нас бомблять?
Що шахіди летять,
Мов птахи у небі.
Ти рахуєш вже дні,
до Різдва,
а ми рахуємо дірки
у стелі.

Світе, я знову думаю,
що ти несповна...
Вибираєш дарунки
блискучі на свято.
А ти бачив, як мати
хова немовля?
Як смерть обвива
змією їй плечі?!
Світе, а ти чув, як
у нас сирена гула?
Ні, не чув. «Джингл
Белс» ти слухав.
А у наших хлопців
зв'язку нема.
Щоб тобі вже, світе,
заклало вуха!
Ти ялинку убрав,
висока така.
А у нашого воїна –
тяжка домовина.
Святкуй, світе,
свято Різдва,
поки палає,
моя Україна...

* * *

Ритм пульсує у скронях.
В області серця якась печія.
Піт холодний в долонях.
З хвилями гра течія.

За обрій втікають хмари.
Назад вже нема вороття.
Десь там, за очеретом,
стогне Україна моя...

Гнеться гілля калини
і у берези журба...
Біля віконця дівчина,
плаче кожного дня.

Чутно звуки гарматів.
Дрижем гуде чорнозем.
Ілюстрації книги жахів,
так ми, нині, живем...

* * *

Колись, у книжці з історії,
напише хтось, дуже розумний.
Просто слова холодні,
про наш нескінченний лютий.

Гортатиму ті сторінки,
боляче буде вдихнути.
Купа кривавих відтінків,
колір той, не забути...

У вухах ще вибухає.
В асфальті подряпин різня.
Танки. Рашистські танки.
Бачу я, не здаля...

Стіни дрижать у хаті.
Плаче моє дитя.
Справжня така коновальня.
Як пережить цього дня?

Небо горить і виблискує.
Зарево звідусіль...
Книжка історії пишеться,
без кровоносних судин.

Битви, цифри, події.
Жертви. Хто безвісти зник.
Дата, на яку ми чекаємо.
А хтось, дочекатись не встиг...

* * *

Скеля висока, страшна і колюча.
Звивиста, сіра, смертельно жагуча.
Вабить скажено мандрівника.
Око турбує схил і ріка...

Поглядом міряє верхівку і схилю.
Подихом, терпким, чарують долини.
В синьому небі літають хмарини.
Туман обвиває незнані стежини.

Промені сонця цілують коліна.
Запахом, стиглим, чарує шипшина.
Зірки осяють втомлені спини.
Така ти єдина, моя Україна!

* * *

Моя рідна нене,
моя Україно!
Така ти вже сива,
хоча й молода.

Така ти бліда...
Може, ти захворіла?
Така вже знесилена,
ледь чутна хода.
Моя найгарніша,
моя наймиліша.
Якби ж, я могла,
— на руки взяла.
Тебе б колисала,
як мати дитину.
Лиш тільки б,
рідненька, ти
довго жила...
Моя рідна нене,
ти так натерпілась.
Моя надзвичайна.
Мудра й міцна.
Тобі обіцяю,
буде чистеньким
небо...
Ти будеш квітучою,
nene моя.

Мене тягли на страту.
І коси відтяли.
Мені усе боліло.
Усі мої кістки.
Брудна моя сорочка,
в болоті і крові...
Чіплялась за гілляччя
і рвалась на шматки.
Я бачила їх очі,
як тисячі чортів...
Спітнілі і завзяті,
до сотень стусанів.
Моє єство дрижало,
я билась в кайданах.
Не мала сили встати,
у мозку тільки страх.
А кров ще пульсувала,
у жилах, де-не-де...
А плоть благала-досить,
не витерплю «іще».
З життям я попрощалась.
Молилась небесам.
Мене тоді не стало.
Лиш вітер на вустах...
Розносив мою тугу,
по всім рідним містам.
Навколо глуха тиша,
зозуля десь кує...
Я знову віродилась,
щоб повернуть своє.

Світлана Бондаренко

1978 року народження. Народилась в маленькому містечку на Київщині, Бородянка, яку до безтями обожнюю. Маю велику родину. Мама трьох дітей, навіть вже стала бабусею. За професією кухар, та зараз працюю майстром манікюру. Моє хобі – вишивка хрестиком, канзаши, композиції з цукерок, створюю весільні набори для молодят. Але війна внесла свої корективи. Смерть друзів та давніх знайомих, трагедії, які відбуваються в моїй країні, підштовхнули мене до написання віршів. Кожна недоспана ніч – це вірш, зі сльозами та невимовним болем втрат, переживань за наш український народ, за неньку Україну.

Ніч тиха. Зимня. Наче казка.
Сніжком припорошило, все блищить.
І місяць Лютий дарував нам свою ласку.
Ніщо не віщувало нам біди.
Малечу мами в люльках колихали,
Співали колискові чарівні.
Хтось милу свою ніжно обіймає,
В очах її шукає рай собі.
Зима, укутуючи теплим пледом
З мільйонів вузликів та білих ниточок,
Плекала всіх людей завітні мрії.
Найщасливіших нас на світі не було.
Світає. Вибух! Та ракета за ракетой.
Палає Київ, в морі жаху і вогню.
Був білий світ, а став – зловіщим, чорним.
Кривавий ранок ми побачили впритул.
Кричить душа, в молитві українці.
Ховаються в метро, підвали, хто куди.
І сіє смерть, вогню дощі та гради.
О скільки ТИ, МОСКАЛЬ,
НАМ НАРОБИВ БІДИ!!!
І Лютий з казки перетвориться в зловіщий.
Й на довго оселився у моїй душі.
А так хотілось, ніжності і ласки
Від пуха білої, чарівної зими.

Знов в містах луна тривога!
Всі звертаються до Бога:
«Порятуй нас від біди,
Та дітей убережи!
Матір Божа, заступись.
Орків клятих відведи.
Поверни назад ракети,
Справедливий мир наблизь!
Захисти святині наші.
Батьківщину збережи!»
Кожна мати у молитві
За синів, за землю рідну:
«Змилуйся, Господь Всевишній!
Збережи життя нам грішним!»
Руки в небо простягая,
Славу Тобі возсилаєм!
Хлопцям нашим зміцни́ силу,
Щоб прогнали з України
Ворогів отих проклятих,
Що прийшли у наші хати.
Хай щитом надійним стануть,
Наш кордон оберігають,
Щоб пробудились в мирний ранок,
Зустріли Божий ми світанок.
І сонце променем зігріє.
Та спокій буде у країні!

Рідна моя Бородянка,
Ти зазнала удар прямо в серце!
Впустивши до себе ката,
Ховала своїх односельців.
Стріляли тебе, вбивали,
Пускали ракети з неба.
Приймала усе на себе,
Тремтіла вся, та не вмерла.
Собою прикрила БРАТА,
Захищала КРАЇНУ – НЕНЬКУ!
Сама в чорну хустку вбрана,
Будеш сльози лить ще довгенько.
Загояться з годом всі рани,
Та рубець нагадає минуле.
Як спасіння чекали в підвалах,
Умирили в страшенних муках.
Чорним димом уся сповита,
Не бачила променя сонця.
Стояла – як братська могила,
Смерті лихої заручниця!
Скоро настане весна,
Прикриє всі рани квітами.
Обігріє тебе Земля – Мати!
Укриє зеленими вітами.

З життя подружжя

Як могло таке статись?!
Ти збирався ще жити!
У планах був бізнес, синів оженити.
А тепер тільки в пам'яті навік оселився.
Та могила сирая тепер тобі домівка.
Ти був люблячим батьком, чоловіком коханим.
Жив з законами Божими, Христа прославляя.
Лягаючи спати, просив для родини
Мирного неба, здоров'я та сили.
Не можна оговтатись від втрати тяжкої.
Все у хаті нагадує про минуле з тобою.
Як зростали синочки нам з тобою на втіху,
Як кохану дівчину привів старший сина,
Як море плекало усі наші надії,
Щоб жити нам довго, щасливими в мирі.
Та того не сталося, все зруйнувала...
ПРОКЛЯТА ВІЙНА! Їй страждань усе мало!!!
Тихенько заплачу, помолюся Богу,
Щоб дав мені сили з колін встати знову.

* * *

У небі ясному,
Та й зірка палає.
Стоїть мати в чорній хустці,
Тихо промовляє:
«Ой сину, мій синочку,
Куди ж ти подівся?
Залишив кохану,
Та діток своїх ти.
Чи може ти пташкою
Полетів у небо?
Та й співаєш соловейком
У гаю зеленім.
Бо дай же нам, БОЖЕ,
Тих сліз не зазнати,
Які проливають
Дружина та мати.
Нехай ненька УКРАЇНА
Захистить солдата.
Зігрів а його серденько,
Як любляча мати!

* * *

Ой у лузі, при дорозі
Калина стояла.
Похилила свої віти,
До землі припала.
День і нічку по сльозині
Кидає додолу.
На могилу козаченька
Ягідку червону.
Та калина – твоя мила
Плаче за тобою,
Бо стражда її серденько
І рветься від болю!
Поцілунками не вкриєш
Вуста її ніжні.
До серденька не пригорнеш
Ніколи вже більше.
Бився ти із катом,
Без зброї на рівні.
Загинув козаче...
Скорбота в країні!

* * *

– Рідна матінко, чому, холодно так стало?
Наді мною ти, схилившись, так гірко ридала.
Скрізь розруха... та чомусь,
Ти ще не прибралась...
Що з тобою?
Що не так?
Ти не чуєш, мамо?!
Чомусь в Боженька і в мене
Ти прощення просиш...
Проклинаєш ворогів, їм помститись хочеш
За країну, за руїни, за мале дитятко,
Що тепер перед тобою лежить янголятко.
Не піднімусь вже ніколи, не піду в садочок.
На прогулянці з тобою не сплету віночок.
Тихо-тихо на подвір'ї, тільки чутно в хаті...
Як матусенька рідненька невгамовно плаче.

* * *

Ой кацапи ви прокляті,
Що ви наробили!
Розірвали моє серце
І життя убили!
Нема поряд та й не буде
Дівчат моїх любих.
Не зустрінуть... не всміхнеться
Донечка – манюня.
Що ж це коїться у світі...
Та невже я грішний?!
Що забрав у мене всесвіт
Моїх найрідніших!
Стою поряд... Домовини
Встелені квітками.
Хай ПРОКЛЯТА ЦЯ ВІЙНА
ЙДЕ СОБІ ДО АДУ!!!

Одинокий стоїть орле,
Серце не утішне.
Прокидайтесь вже, вставайте...
Любі мої, ніжні!
А у відповідь лиш тиша.
Вінки на могилах.
Крики тата – чоловіка
ЧУЄ ВСЯ КРАЇНА!

Як почалася війна...

Шоста ранку, дзвінок від подруги...
– «Света! Киев бомбят!»
Бачу милий – розгублений, втомлений.
Біль і смуток в коханих очах.
Окину кімнату поглядом,
Усі сили зібравши в кулак.
Добираючи речі поспіхом,
У валізі вмістивши «життя».
Россвіло... тільки серцю не весело,
Не літа навіть пташка в садах.
Всі очікують звістку недобрую,
– «Куди вивезти мати й дитя!?»
Ось сусіди усі повиходили,
У дворі – як велика сім'я!
Облаштовують сходи з підвалами,
– «НУ НАВІЩО НАМ КЛЯТА ВІЙНА!»
Зо дві ноченьки очі не сплющила,
Поглядаю у темряву я.
Тільки в тиші вітер невтомний
Вибух танків доносить здаля.
Ворог близько, гучніше вже постріли,
Покидає дім наша рідня!
У полях острівець, наше сховище!
Двадцять душ приютила сім'я.
Навкруги все палає від вибухів.
Вражі танки в селі гуркотять.

Ми хлібину суху на всіх ділимо.
– «Знову гради! Хутко всі у підвал!»
Ворог клятий усюди дібрався!
Нас чекає чужа сторона.
І в дитячих серцях закарбується,
– «СЛАВА НАЦІЇ! СЛАВА ГЕРОЯМ!»
А у відповідь – «СМЕРТЬ ВОРОГАМ!»

Повернення

І нарешті ми вдома
Слава нашим героям!
Рідну землю звільнили від ката.
Що прийшовши не проханим
В нашу сторонку,
Зруйнував наші мрії і хати!
Зрозуміти не зміг ти українського слова,
ПАЛЯНИЦЯ – то не «клубника»!
Бо тім хлібом зустрінем солдата
– УКРАЇНИ ДОНЬКУ ТА СИНА!
«7 квітня, ми їдем додому,
Нас рідня зустріча на порозі.
Ви живі! Обійнялись... а сльози рікою...
І каміння з душ наших впали.
Ось вже круг Бородянки!
Серце стислось від болю!
Все побачене не передати!
Як велика могила, стає перед мною...
І хочеться просто кричати!!!
Рідна вулиця, рідна домівка,
Вибуховою хвилей побита.
Знову сльози, та вже від радості,
Що все ж таки є де нам жити»!
Не народжені в рабстві – рабами не будуть!
Зрозумій росіянин проклятий!
І ненавидять тебе від маляти до старця!
Бо ніколи! ТИ ЧУЄШ? НІКОЛИ!
НЕ БУВ УКРАЇНЦЮ ТИ БРАТОМ!

Богдана Шрубківська

2004 року народження. Навчаюся у педагогічному, в майбутньому планую стати біологом. Але незважаючи на це, серце завжди линуло до творчості, тому я тут. Тим паче, в такі часи неможливо залишатися осторонь. Надихаюсь людьми, їхніми діями та думками. Більше творчості можете побачити на платформі Instagram @dannswell

як мистецтво може бути «внє палітікі»,
коли митців тисячами вбивали на Соловках?
якщо так, то ви нещасні паралітики,
що застрягли в чийхось брудних руках.

пригадайте, як відстоювали права
не мечем і не танком, а словом,
що росло на папері, як зелена трава
під загостреним волею оловом.

як століттями боролись ми за волю
і не раз нас нищили червонії потвори,
а ми виборювали кращу долю,
а потім про бої писали твори.

як виживали в соцреалістичній помийці,
боячись лишній раз комусь щось сказати.
а потім виявлялось, що ми небезпечні злочинці,
яких потрібно десь до Сибіру заслати.

а пам'ятаєте «Слово» і розстріляне відродження?
Хвильового, який показав,
як повинен творити у тих умовах митець?
а потім тіла 1111 людей
начинив холодний безжальний свинець.

і шістдесятників, таких юних і справедливих,
Стуса, Симоненка чи Горську?
які не терпіли при владі ротів брехливих
і за це отримали смерті горстку.

а ще улюблене «язик не маєє значенія»
сказали по телику, а ти взяв собі в голову.
і далі розкидаєшся глаголами і місцеіменіями,
а хтось вмер, захищаючи мову.

якщо раптом я втрачу свій ямб,
якщо раптом десь згублю хорей.
попрощаюсь зі своїм власним «я»
і більше не відчуватиму людей.

якщо раптом забуду все, що було,
якщо раптом не прийду на наше місце.
тоді просто життя моє загуло
серед сірих уламків рідного міста.

якщо раптом майбутнього не стане,
якщо раптом хтось прийде у наш дім.
тоді мати-природа точно повстане
і дістане з-за пазухи блискавку й грім.

якщо раптом відчуєш, що болить,
якщо раптом захочеться померти.
пригадай просто як добре було жити
і не дозволяй того всього, що було стерти.

* * *

я була мабуть першою, кому він подзвонив
зі словами «почалась війна, їдь звідти».
той ранок розбудив в мені злість і гнів,
а на моєму серці розцвіли розстріляні квіти.

я підірвалась з ліжка не розуміючи чому,
чому я тут і може це все сон?
збираючи валізу писала я йому,
коли моє серце гупало із вибухами в унісон.

земля здригалася від градів і ракет,
за обрієм палало рідне місто.
вібрації пронизували мій хребет,
а в очах виблискувало небо так барвисто.

тоді так і не вдалося звідти утекти
і довелось півроку жити в вічному страху.
очі від солоних сліз пекли,
не бачачи перед собою щастя на шляху.

* * *

чи настане сьогодні рожевий світанок,
чи замість нього кривава ніч?
триватиме від вечора і до ранку,
а ми сидітимем поруч пліч-о-пліч.

кажуть, що душі не існує,
але в мене так щось болить.
біль такий терпкий і тягучий,
що не можу відволіктися й на мить.

вдихнути би на повні груди
й забутись в думках на мить.
але на нас летять вже гради
і кров у жилах знов кипить.

червоні калюжі, касетні снаряди,
салюти із фосфору з неба.
сподіваюсь в цьому році не буде параду
у рідному місті, де спалені навіть дерева.

кутя із гірким присмаком крові,
а замість салютів ракети.
на це Різдво мало хто вірить в Бога,
багато хто вже не вірить і в себе.

сталеві нерви стираються у пил,
уже нічого не приносить радості.
думки у голові, як вир:
«вчинити правильно чи по совісті?»

щодня тривога надворі і в тілі
холодний підвал і тривожна валізка.
з кожним сигналом все менше сили
рятують лиш рідні, що дзвонять зрідка.

в окопах холодно, іде зима
фарбує усе в червоно-біле.
досі триває гібридна війна
із люттю дикого звіра.

щодня боюсь «гостей» удома
прийдуть і переріють з голови до ніг.
вже який день не можу додзвонитися до мами,
боюся більше не почути її слів.

я знаю, що ще треба протриматись,
знайти у собі сили для перемоги.
і зовсім скоро з посмішкою привітатись,
перемігши злість і морок.

Зміст

Sapere vedere	3
Від авторів.....	4
From authors	5
Передмова М. Сидоржевського	6
Василь Беспаленко	7
Анатолій Камінчук	14
Валентин Вашуленко	22
Юрій Власенко.....	34
Володимир Грабовенко.....	42
В'ячеслав Ку	48
Анастасія Ющенко	53
Анастасія Кригер	64
Міла Шевчук	72
Наталя Полухіна	79
Любов Мілевич	88
Наталія Ненюк	104
Олександра Жукова	115
Вікторія Ковалевська.....	122
Поліна Лучко.....	127
Ольга Фещенко	138
Вероніка Мовчан.....	144
Каталіна Щербак	149
Андрій Бураков	154
Ганна Гураль	156
Ірина Спірідонова.....	160
Маруся.....	168
Світлана Бондаренко	177
Богдана Шрубківська.....	187
Подяки:	194

Подяки:

*ТОВ «Видавництво Ліра-К» за творчий підхід
та професіоналізм всіх працівників*

Анастасії Литвин за чудові малюнки до поезій

*Анжелі Юрківській за неймовірні витинанки до поезій
та іншим авторам використаних фото*

Анжела Юрківська

Анастасія Литвин

*Щиро вдячні Тетяні з міста Київ, Бартеку (Варшава)
та всім друзям з Польщі, які підтримують нашу країну
та допомагають у всіх сферах!*

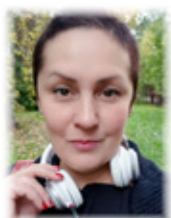
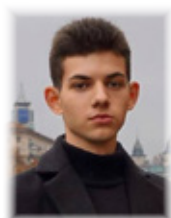
*Велика подяка команді
бородянського благодійного фонду «Оберіг Відродження»
та його директору Костянтину Кирею
за фінансову допомогу у виданні поетичної збірки!
Разом – ми сила!*

Мова поезії – то сила іще та!
Та часом складно до купи все зібрати...
Коли споріднена душа й одна мета,
То спільна справа досягне багато!
Я дякую за нашу спільну мрію,
На одній хвилі збігалися думки,
Цю збірку будуть знати – щиро вірю,
Бо в ній не просто зранені рядки...
Мереживо війни – не просто книга,
В ній стільки болю і надії на життя,
Я дякую співавторці без міри
За те, що тут є участь і моя!
За всю підтримку і тепло, любов і віру,
За цінний внесок, за ідеї й допомогу!
За творче серце і за душу щиру!
Ми разом будем наближати перемогу!
Ми разом прагнемо закінчення війни
І у єднанні буде наша сила!
Й відчинять двері для квітучої весни,
І буде книга не війни, а миру...

Поліна Лучко

Поетично-художнє видання

Упорядниці:

Фещенко Ольга Петрівна – автор проєкту «Живі історії війни»

Лучко Поліна Юріївна

МЕРЕЖИВО ВІЙНИ

LACE OF WAR

Редактор *П. Лучко*

Переклад *О. Сиділо*

Фото надано *А. Юрківською, А. Литвин* та авторами

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*

Комп'ютерний дизайн *Олена Щербина*

Підписано до друку 24.03.2023. Формат 70х100 1/16.

Ум. друк. арк. 16,08. Обл.-вид. арк. 10,65.

Видавець і виготовлювач: ТОВ «Видавництво «Ліра-К»,

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3981 від 15.02.2011.

03142, м. Київ, вул. В. Стуса, 22/1.

тел./факс (044) 247-93-37; (050) 462-95-48

Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net